

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

LETU XXXVI

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Stabilizacija je tekstilcem pisana na kožo

Okoli 6 tisoč tekstilnih delavcev se je minulo soboto zbralo v Savskem logu v Kranju na prvem dnevu tekstilnih delavcev Gorenjske — Slavnostni govornik France Popit spregovoril o pomenu in bodočnosti tekstilne industrije ter o sočasnih gospodarskih težavah naše družbe — Na modni reviji prikazali 700 izdelkov gorenjskih tekstilcev — Namen srečanja, ki naj postane tradicionalno, je medsebojno spoznavanje tekstilnih delavcev Gorenjske in izmenjava delovnih izkušenj.

Kranj — V soboto, 24. septembra, se je v Savskem logu na svojem prvem srečanju zbralo okoli 6 tisoč gorenjskih tekstilnih delavcev. Srečanje je izveneno v želji, naj dan tekstilnih delavcev, ki so ga pripravili sodelovanjem medobčinskega sindikalnega sveta za Gorenjsko, postane tradicionalen.

Zhara so se udeležili tudi ugledni predstavniki našega družbenopolitičnega življenja, poleg slavnostnega govornika Franceta Popita še Viktor Arbez, Vinko Hafner in Marjan

Orožen. Uvodoma je gorenjske tekstilne delavce pozdravila Ivanka Šulgaj, predsednica medobčinskega sindikalnega sveta za Gorenjsko, ki je poudarila, da so srečanje pripravili v težkih časih, ko moramo strniti vse naše moči in osrednji namen zhora tekstilnih delavcev je prav medsebojno povezovanje in izmenjava delovnih izkušenj. Slavnostni govornik France Popit je spregovoril o pomenu in bodočnosti tekstilne industrije in med drugim dejal, da je dolgoročni program ekonomske stabilizacije tekstilcem takorekoč pisan na ko-

žo. V nadaljevanju je spregovoril o sočasnih gospodarskih težavah naše družbe in nakazal poti za razreševanje problema.

V petnajstih gorenjskih tekstilnih tovarnah danes dela okoli 8 tisoč delavcev. Dolgoletno tradicijo imajo, koreninijo v predvojni tekstilni industriji. Nikoli niso bili deležni družbenega pomoči, zato danes trdno stope na svojih nogah in med tekstilci ni izgub, ni slabega gospodarjenja. Kar 35 odstotkov celotnega prihodka ustvarijo z izvozom. Kljub odvisnosti od uvoza surovin dobrova uvoz pokriva z izvozom. V gorenjskih tekstilnih tovarnah je zaposlena šestina slovenskih tekstilnih delavcev, ki ustvarajo četrtino slovenskega tekstilnega izvoza.

Gorenjski tekstilci svoje izdelke prodajajo na najzahtevnejša zahodnoevropska tržišča, zato morajo biti seveda kvalitetni in modni. Nazorno so jih predstavili na sobotni modni reviji, ki je mikavno popestrila srečanje. Pokazali so okoli 700 izdelkov.

Bogat je bil tudi kulturni spored srečanja. Po nastopu Slovenskega okteta, igralke Mile Zupančičeve in igralca Andreja Kurenta je bil na vrsti težko pričakovani koncert ansambla bratov Avsenik. Srečanje se je v veselju razpoloženju ob glasbi z ples potegnilo v popoldanske ure.

Tekstilni delavec je bil od samega začetka organiziran. Zgodovinski zapisi pravijo, da najprej v rokodelske bratovščine in cehe. Kasneje je volil delavske zaupnike in sindikate, da se je lažje boril za svoje pravice. Po sebi na Gorenjskem se je med njimi kreplila razredna zavest, ki se je manifestirala v veliki stavki leta 1936. Dejavno se je vključil v narodnoosvobodilno borbo, bil je udarnik v povojnih letih. Vseskozi priden in dober delavec, ki težko prenaša krivice. V današnjih težkih časih trdno stoji na svojih nogah, skuša se tesneje medsebojno sodelovati in se povezovati.

Seja Medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko

Dogovor naj se v celoti uresničuje

Medobčinski svet SZDL je obravnaval gmotni položaj Glas in sprejel stališče, da se bo SZDL v vseh občinah zavzemala za uresničevanje dogovora o financiranju Glas — Na področju agroživilstva je treba izdelati konkreten program ukrepov in način — Priprave na programsko-volilne konference krajevnih konferenc SZDL potekajo po programu

Kranj — Čeprav se rast občinskih proračunov že nekaj let določa z odstotki in je enako limitirana tudi poraba vseh proračunskih potrošnikov, se bo SZDL v vseh gorenjskih občinah zavzemala, da se bo samoupravni sporazum o financiranju Glas v celoti uresničeval, so poudarili v četrtek na seji Medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko, ko so obravnavali gmotni položaj Glas. Za sedanje srednjoročno obdobje je bil namreč med Časopisnim podjetjem Glas in ustanoviteljicami podpisani samoupravni sporazum, v katerem so določene finančne obveznosti občinskih konferenc SZDL oziroma posameznih občin. Zaradi omejene rasti splošne porabe se sporazum ne uresničuje in delež družbene pomoči v sestavi celotnega prihodka upada, namreč, da bi se večal in leta 1985 dosegel 18 odstotkov. Letos bo tako Glas dobit približno 1.700.000 dinarjev družbene pomoči manj, kot je bil dogovorjeno.

Zato je poslovni rezultat Časopisnega podjetja Glas iz leta v leto slabši. Prvo tromeščje letos so zaključili z rdečimi številkami, v drugem tromeščju pa se je poslovni rezultat nekoliko popravil, kar je predvsem posledica doslednega uresničevanja sprejetega stabilizacijskega programa. Obseg so prilagodili finančnim zmogočnostim in zvišali naročniško in kolportažno ceno ter varčevali pri vseh stroških, na katere lahko vplivajo. Nimajo pa vpliva na visoke podražitve papirja in tiskarskih storitev. Da bi lahko Glas izhal v planiranem obsegu in uresničeval dogovorjeno programsko politiko, so poudarili na seji Medobčinskega sveta SZDL, se bo v okviru skupščine gorenjskih občin treba dogovoriti, kako zagotoviti potrebno in dogovorjeno finančno družbene pomoč, hkrati pa je SZDL tudi dolžna, da prek svojih delegatov v izdajateljskem svetu vpliva in zahteva uresničevanje dogovorjene programske politike.

Ocenili so tudi priprave na programsko-volilne konference krajevnih in občinskih konferenc SZDL. Priprave v vseh občinah dobro potekajo in so v večini že evidentirani kandidati za organe krajevnih konferenc. Opozorili pa so na težave pri evidentirjanju kandidatov za vodilne funkcije, za predsednike. Marsikje imajo težave, ker ljudi skrbi v sedanjih razmerah prevzemati odgovornejo funkcije.

L. Bogataj

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Energetska bilanca

Energija je temelj gospodarstva. Energetska kriza že deset let krepko opozarja, da je gospodarski in družbeni razvoj najbolj odvisen od energije, od domačih zalog in njihove uporabe, od možnosti uvoza energije, od varčevanja z njo.

Eden temeljnih kamnov dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije je zato razrešitev energetskih problemov. Nagradene probleme pa bo moč uspešno razreševati le z dolgoročnim načrtovanjem razvoja energetike. V tem pogledu je posebej pomembno poznavanje današnje porabe energije in presoja bodoče. Sestava energetskih bilanc je zato nujna in takojšnja naloga.

Gorenjska je v energetskem pogledu zaključena celota in odločili so se, da bodo sestavili skupno energetsko bilanco. Povedati velja, da se njene nuje že dalj časa zavedajo, saj so v republiki ob vseh dosedanjih prizadevanjih po večjih količinah premoga, plina vselej zastavili uprasanje, ali poznajo sedanjega porabo in če vedo, kakšna bo bodoča.

Brez urana je Gorenjska energetsko silno siromašna, če vzamemo v poštev uran, pa energetsko zelo bogata. Za svoje potrebe proizvode 15 odstotkov električne energije. Če urana ne upoštevamo, tako pridobi lo 2 do 3 odstotkov lastne energije. Po drugi strani pa je na Gorenjskem 90 odstotkov nahajališč uranove rude v Jugoslaviji.

Poraba energije v gorenjski industriji je lani v primerjavi z letom poprej upadla za 25 odstotkov, kar je povzročila predvsem manjša poraba koksa v jesenski železarni. Poraba električne energije je bila za 5 odstotkov večja, njavega premoga za 15 odstotkov in zemeljskega plina za 20 odstotkov. Gorenjska industrija lignita ne uporablja, močno upada poraba parnega premoga. S prehodom Tekstilindusa na zemeljski plin trdih goriv z izjemo koksa ne bo več uporabljala. Z naraščanjem porabe zemeljskega plina upada tudi poraba srednjih in težkih kurilnih olj.

Zanimivi so tudi podatki, da industrija porabi 48 odstotkov vse energije, promet dobrih 23 odstotkov, preostalih slabih 29 odstotkov pa široka potrošnja. Napovedi pa govore, da bo leta 2000 široka potrošnja imela 35 do 38 odstotnih delež.

Zelo grobi podatki so torej znani, kakor tudi namere glede priključevanja na zemeljski plin. Sedaj grade kram do Tržiča, nameravajo ga potegniti še do Škofje Loke, v radovljiški občini pa do Bleida in Begunj.

Energetska bilanca bo seveda vsebovala podrobnejše podatke o današnji porabi, kolikor toliko natančna pa bo seveda morala biti presoja bodočih energetskih potreb. Izdelavo bilance zato nameravajo poveriti strokovnjakom IBE-Elektruprojekta iz Ljubljane, ki imajo tovrstno metodologijo že izdelano. Denar pa naj bi prispevale tudi gorenjske raziskovalne skupnosti.

M. Volčjak

Na tromeji največ Avstrijev

Rateče — Minulo nedeljo je skupni odhod treh dežel, ki ga sestavljajo predstavniki Trbiža, Podkloštra in Kranjske gore pripravil tradicionalni 4. pohod na tromejo nad Ratečani.

Pred štirimi leti se je pohod na tromejo »razvila« iz že tradicionalnega teka treh dežel, športne prireditve, avstrijski predstavniki pa so kasneje dali pobudo, da bi skupno organizirali še poletno prireditve. Tako so se tri dežele odločile za jesenski pohod na tromejo, ki sodi v okvir tesnega in prijateljskega sodelovanja med ljudmi, ki živijo ob tromeju.

Letošnji pohod so organizirali zradi slabega vremena teden dni kasneje, kajti prvotno poteka pohod vsako drugo nedeljo v septembtru. Tudi letos je sprva vreme kaj slabobetalo, vendar se je proti opoldnevnu zjasnilo, tako, da je okoli 5.000 pohodnikov krenilo na tromejo iz treh smeri: Bele peči, Selč pri Podkloštru in iz Rateč.

Organizatorji so tudi tokrat pripravili zanimiv in pester kulturni program, s folklornimi skupinami, pevskimi zbori in pihališčimi orkestri iz treh krajev, obenem pa ponujali obiskovalcem svoje, izvirne domače jedi.

Na tromeji je bilo popoldne izredno lepo vreme in nadvse prijetno

vzdržje. Največ je bilo Avstrijev, ki so se s svoje strani pripeljali s sedežnico ter se predstavili s svojo folklorno skupino in godbo na pihala, medtem ko so Italijani pripeljali s seboj pevski zbor. Nastopila je naša folklorna skupina iz gornjesavske doline. Spoznali so se prijatelji, znanci, starci pohodnik, pozdravili so se župani treh dežel.

Popoldne so Avstriji organizirali tek na tisoč in tisoč osemsto metrov na njihovi strani, na pobocjih smučišč ter najboljšim podelili praktične nagrade firme PUMA.

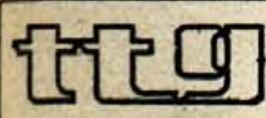
Avstriji nasprosto so izrazili precejšen interes, da se takšna srečanja nadaljujejo, še poglabljajo in popostrijo, predvsem pa, da se medsebojno sodelovanje na vseh področjih razširi z odprtjo meje. Veliko jim pa meni sodelovanje s slovenskimi obmejnimi kraji, velik poudarek in posmen so zato dali tudi srečanju na tromeji, ki ga je v neposrednem reprezentativnem prenosu prenašal tudi avstrijski radio.

Skratka — udeleženci letosnjega pohoda so bili nadvse zadovoljni, v prekrasnem okolju, kjer je izjemno lepo pogled na Julije, razgled, ki mu tudi najbolj izkušeni gorniki priznavajo enkratnost v vseh evropskih Alpah.

D. Sedej

Na svečanosti ob krajevnem prazniku in zaključku velike akcije za ureditev telefona, koga omrežja so v petek v krajevni skupnosti Visoko podelili plakete, priznanja in pohvale. Bronaste plakete so podelili najzaslužnejšim krajevom v akciji za ureditev telefonskega omrežja: Srečku Lapanji, Lojetu Smoleju, Jožetu Smoleju, Mirku Vrtaču in Janezu Kuharju. Delovnim organizacijam, Podjetju za PTI promet Kranj, Merkurju Kranj, Elektro Kranj, Elektrotehnični Ljubljana in Območni vodni skupnosti Gorenjske, pa so podelili priznanja. Zapis objavljamo na 3. strani.

IZLET ZA NAROČNIKE IN BRALCE GLASA

Nekoliko

v soboto, 1. oktobra

1983

je spremenjen vozni red vlaka!
Objavljamo ga na 15. strani!

s posebnim

ZELENIM VLAKOM

V PTUJ

Poudarki iz govora Franceta Popita na srečanju gorenjskih tekstilcev

• Tekstilna industrija je dolgo nosila težka bremena obnove in industrializacije dežele ter prispevala ogromen del svojih skladov za razvoj drugih gospodarskih panog. Vendar se je tekstilna industrija v vsej državi, ne samo na Gorenjskem, v svoji osnovi uspešno razvijala. Ker je država ni "ujekala", se je v pravem pomenu besede opirala na lastne sile, na ustvarjalnost in znanje svojih delavcev.

• Svoj razvoj ste gradili na ustvarjenem dohodku, kar je terjalo relativno nizke osebne dohode. Sami ste najbolj zgrovorno demantirali tiste, ki so govorili, da tekstilna industrija v Sloveniji nima perspektive. Nasprotno, dobro organizirana, visoko produktivna in rentabilna tekstilna industrija, ki je usmerjena na visoko obdelavo in vrednost svojih proizvodov in ki se čim bolj prilagaja potrebam in zahtevam domačega in tujega trga, bo imela vedno perspektivo.

• Izvoz in kvaliteta gospodarjenja morata biti stalnici v gospodarskem razvoju Slovenije, ker se lahko le tako skupno z ostalimi republikami in avtonomnima pokrajinama vključujejo oziroma prispeva k reševanju najbolj aktualnih ekonomskega vprašanja, ki stojijo pred našo skupnostjo. Vse to je osnova dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije. Rekel bi, da je ta takoreč pisan na vašo kožo, da vam odpira še večje možnosti za vaš nadaljnji uspešen razvoj.

• V bitki za gospodarsko stabilizacijo se moramo nenehno povozavati in se opirati na znanost in razvoj ter večjo učinkovitost družbenoekonomskoga in političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

• Zmanjšati moramo družbeno režijo. Pri tem ne gre le za to, da moramo spremeniti predpise in zakone, ki povečujejo režijo in administracijo. Dosti lahko naredimo tudi mimo tega. Vse tiste, ki nimajo kaj pametnega delati, od režije in administracije v temeljni organizaciji združenega dela do občine, republike in federacije, je treba prerazporediti na produktivno delo. Takšne režije, kot

jo imamo danes, ne bi preneslo veliko bolj produktivno gospodarstvo, kot je naše.

• Pomembno je, kako bomo oblikovali ekonomsko politiko za prihodnje leto. Zavedamo se realnih razmer, v katerih smo. Vemo, da nimamo veliko manevrskega prostora. Izkusnje iz letošnjega leta pa kažejo, da z golj z restrikcijami ni mogoče mobilizirati delavcev. Oni ne razumejo, in prav je, da nočajo razumeti, da se jim vse bolj s predpisi omejuje možnost razpolaganja z dohodkom, ki ga ustvarjajo, na drugi strani pa se jim govoriti, da moramo več in bolj kvalitetno delati.

• Naloži iz dolgoročnega programa bi se morale izvajati celovito in sočasno. Vsi ukrepi in mehanizmi ekonomske politike bi morali biti temu prilagojeni, če ne, ne bo uspeha in bo inflacija še naprej naraščala. V letošnjem letu so bili sprejeti ukrepi, ki so prav zaradi svoje nepovezanosti vplivali na rast inflacije in poglabljali nestabilnost. Med drugimi to se posebej velja za tečaj dinarja, obresti in cene.

• Oblikovanje tečaja dinarja se ne sme prepustiti stihiskemu delovanju faktorjev, ki vplivajo na njegovo vrednost. Ko se zagovarja realna višina obresti, morajo te biti v skladu s protinflacijskim programom. V njem je jasno povedano, da je do tega mogoče priti postopoma, če se bistveno zmanjšata inflacija in kreditna odvisnost organizacij združenega dela od bank.

• Ne more biti različnih pravil igre za poravnavanje obveznosti, drugačnih do tujine, drugačnih pa za domačo rabo. Vseobsežno in neselektivno reprogramiranje in celo odpis dolgov bi ohranjalo neustrezno gospodarsko strukturo in agonijo gospodarskih subjektov, ki objektivno nimajo razvojnih možnosti in perspektiv.

• Prepuščanje liberalističnemu konceptu prostega oblikovanja cen v naših materialnih pogojih, ko ne razpolagamo z intervencijskimi blagovnimi, deviznimi in dinarskimi fondi, vodi v še večjo inflacijo, v prelivanje dohodka med deli združenega dela. Omogoča preživetje tudi tistim, ki do tega niso upraviti. Dokler je tako, se ne bomo mogli odločiti, kaj z rafinerijami, ki nikoli ne bodo mogle izrabiti prevelikih, zmogljivosti, kaj s sladkornimi tovarnami, kaj z velikimi nedokončanimi investicijami, za katere se že vnaprej ve, da ne bodo rentabilni. Pripraviti je treba program, kako ustvariti pogoje, da se uredijo cenovni odnosi in stabilizirajo cene.

• Skratka, voditi moramo politiko cen. Po tej poti, ne pa z apeliranjem na zavest in moral, je možno zajeziti hitro rast cen in uravnovesiti odnose na trgu.

Dinar za vodovod

Zirovnica — V jeseniški občini so v minulih letih rešili problem oskrbe s pitno vodo za center Jesenic, ostali pa so še precejšnji problemi oskrbe s pitno vodo v drugih krajih občine.

Najbolj pereč je danes v Žirovnici, na Blejski Dobravi in na Koroški Beli, saj z vodo iz Peričnika oskrbujejo le Jesenice. Zato so se odločili za izgradnjo vodovoda iz Završnice, ki ga bodo speljali najprej od zajetja do Smukca, nato pa na Blejsko Dobravo in Koroško Belo.

Naložba velja 4 milijone dinarjev in za ta vodovod plačujejo tudi potrošniki pitne vode jeseniške občine s tem, da namenijo po dinar za kučni meter za razširjeno reprodukcijo, za izgradnjo vodovoda v Završnici.

D. S.

Natečaj za najboljši spis

Radovljica — V četrtek, 15. septembra, se je sestala komisija za informativno-propagandno dejavnost pri predsedstvu občinske konference zveze rezervnih vojaških starešin Radovljica. Ugotovili so, da so urešnili vse zadane naloge.

30. septembra bodo razpisali natečaj vseh osnovnih šolam radovljiske občine za najboljši spis. Predvideli so tri naslove: »Naši vojaki — Titovi vojaki — vojaki miru«. Zakaj brem Našo obrambo in »Pripoved pravorca iz naše krajevne skupnosti«. Učenci bodo lahko sami izbrali naslov. Osnovne šole so letos same predlagale naslove, za kar se jim komisija zahvaljuje. Vse osnovne šole bodo spise poslale občinski komisiji in sicer po tri najboljše. Pregledala in ocenila jih bo posebna komisija in izbrala tri najboljše, jih nagradila in podelila priznanja na občinski proslavi v počastitev dneva JLA.

V preteklih letih so najbolj vestno sodelovali učenci osnovne šole Stanceta Žagarja iz Lipnice, ki so napisali tudi največ dobrih spisov. Komisija je zato predlagala, da šoli 22. decembra podelijo posebno priznanje.

Na seji so govorili tudi o izdaji biltena za prireditev oziroma tekmovalje »Po poteh narodnega heroja Kebeta« 1984, ki naj bi ga pripravili skupaj z republiško komisijo. Ker republiška komisija na predlog občinske ni odgovorila, so člani menili, da sami biltena ne bodo izdali. V primeru, da republiška komisija bilten že pripravlja, pa so pripravljeni pomagati pri zbiranju ustrezne grada.

Ciril Rozman

Tudi to se zgodi

Nemalo presenečen je bil v petek predsednik meobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko. Ko je zjutraj pripeljal svoj osebni avto na servis na Labore, se je potem peš vračal v Kranj. Med potjo pa so ga nenadoma z njegovim osebnim avtomobilom prehiteli trije »serviserji«.

Kaže, da so se na servisu Labore tako zavzeto lotili uresničevanja svojega sanacijskega programa, da se zdaj (ob podrazvitvi goriva) na službene in zasebne opravke vozijo kar z osebnimi avtomobili strank.

VAŠA PISMA

EKSURZIJA PO JUGOSLAVIJI

S prejšnjim tednom so pouk v kranjski gimnaziji začeli tudi četrtri letniki. Vzrok za poznejši začetek je vsakokratna ekskurzija po Jugoslaviji.

V desetih dneh so dijaki v spremstvu svojih profesorjev prepotovali vse republike in obe pokrajini. Pot so začeli proti Sarajevu. V dveh dneh so si ogledali mestno središče kot tudi olimpijske objekte v okolici. Dva dni so preživel ob morju, v Dubrovniku. Prek Črne gore in Kosova so pri-

Priprave na volitve v SZDL

KADROVSKE IN VSEBINSKE PRIPRAVE

V krajevih konferencah SZDL Jesenice se pripravljajo na volitve — Evidentiranje kandidatov in programsko-volilne konference ob koncu oktobra

JESENICE — V občinskih organizacijah Socialistične zveze se intenzivno pripravljajo na volitve in o teh pripravah smo se pogovarjali s predsednikom občinske konference SZDL Jesenice MIRKOM RAČIĆEM.

»V občinski organizaciji SZDL smo pripravljamo na volitve namenili precej pozornosti. Praktično so se začele že lani, ob zaključku skupinskih volitev, ko smo se s predsedniki krajevih konferenec dogovorili, naj stalno uresničujejo naloge ob pripravah na volitve. Takrat smo novem letu in v skladu z republiškimi priporočili začeli z dobrimi organizacijskimi, vsebinskimi in kadrovskimi pripravami na volitve v vseh okoljih.«

V okviru priprav na programsko-volilne konference v SZDL smo po seji občinske konference SZDL maja letos opravili vrsto aktivnosti v občinski organizaciji kot v krajevih konferencah SZDL.

Namen teh aktivnosti je bil, da bi ugotovili, kako se uresničujejo sklepi minule seje, na kateri smo sprejeli načela in merila kadrovskih postopkov.

Klub takšnim pripravam in pogovori s predsedniki krajevih konferenca pa danes ugotavljamo, da te priprave organizacijsko in vsebinsko v različnih okoljih različno uspešno potekajo, marsikje ne tako kot smo se dogovorili.

Pri tem ne gre za vprašanje, ali bodo volitve izvedene ali ne, temveč za vprašanje, koliko smo v tem času sposobni prek frontnih organizacij izpeljati konkretno naloge pravočasnih kadrovskih in vsebinskih priprav na volitve.

Da bi bili sproti seznanjeni o vseh pripravah, smo se dvakrat sezstali s predsedniki krajevih konferenca. Zdaj je evidentiranje v vseh krajevih konferencah v sklepni fazi, čeprav so ponekod v časovni stiski glede na sprejeti rokovnik. Tako bodo vse seje vaških, uličnih in drugih odborov sklenjene do konca septembra, vse programsko-volilne konference v krajevih konferencah pa do konca oktobra. Nekaj težav so imeli pri evidentiranju kandidatov, predvsem kandidatov na vodilne funkcije.

V tem času dobro poteka tudi evidentiranje za prevzem funkcij in zadolžitev v občinski konferenci SZDL Jesenice, ko organiziramo stanke s predsedniki koordinacijskih odborov, svetov in komisij, ki ocenjujemo dosedanje delo z vidika priprav na volilno-programsko konferenco in usmeritev delovanja le-teh v prihodnjem mandatu.

Menim, da bomo v občinski organizaciji kot v krajevih konferencah do roka pripravili predloge kandidatov. Vse težave in druge posmehljivosti pa so posledica prevelike ležernosti posameznih odgovornih aktivistov SZDL, delno pa tudi premajhne aktivnosti ostalih frontnih delov SZDL pri tako pomembni nalogi, kot so volitve v Socialistični zvezi.

D. Sedej

BOLJŠA HIŠNA SAMOUPRAVA

V krajevih skupnosti na Javorniku so se nekateri zbori stanovcev že sestali — Bolje upravljati s stanovanji v družbeni lastni

Jesenice — Lani je bil sprejet zakon o stanovanjskem gospodarstvu, ki vsebuje nekatere spremembe in novosti na področju upravljanja stanovanjskih hiš v družbeni lasti.

V krajevni skupnosti Edi Giorgioni Javornik-Koroška Bela so s pripravami za uresničevanje zakona o stanovanjskem gospodarstvu začeli že lani in organizirali javno razpravo, letos pa so začeli z uresničevanjem teh določil. Do 15. junija so se predsedniki hišnih svetov organizirati zboru stanovcev, na kar je bila prisotna vsaj polovica stanovcev, starejših od 18 let. Zbor stanovcev potem ustanovijo skupino stanovcev, ki jo sestavljajo vsi stanovci v hiši ter zbor stanovcev, ki je sestavljen s po enim delegatom iz vsake družine. Novost tudi v tem, da je ustanovljena 3-članska samoupravna delavna kontrola.

Med številnimi drugimi novostmi, ki se nanašajo na samoupravljanje stanovanjskih hiš, je v tem delu manj kot pet stanovanj ni hišnega sveta. To pa pomeni tudi združenje hišnih svetov.

Uresničevanje zakona o stanovanjskem gospodarstvu je testovalo tudi z ustanovitvijo in delovanjem sveta stanovcev v kraju skupnosti. Zbor stanovcev namreč oblikuje delegacijo hišne samouprave v delegatski skupščini krajevih skupnosti.

Na posameznih območjih krajevne skupnosti so hišni sveti začeli akcijo in že ustanovili prve zbrane stanovcev in skupnosti stanovcev ter samoupravne življe. Razdeljene so bile zborov stanovcev. Tako je bil prve julija imela ustanovljene stanke že večina stanovcev.

Razumljivo je, da je na zboru stanovcev namenjeno največ razvoje problematike vzdrževanja in gospodarjenja v stanovanjskihiši. Že kon pa jim tudi daje možnost organizaciji finančno-knjigovodskega delata, tako da takšno službo organizirajo sami ali pa organizacijo zaupajo ustrezni službi. Tako bodo zbori stanovcev in hišni sveti kar največ učinkovito seznanjeni s sredstvi, ki jih bodo imeli na voljo za vzdrževanje in obratovanje stroške.

E. Zagorjan

glas občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavčev, Andrej Žalac in Danica Žlebj — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdošev — Oblikovalci Lojze Erjavčev, Slavko Hain in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1964 kot tednik, od januarja 1968 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od leta 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavek TK Gorenjski tisk, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komercial, propaganda, racunovodstvo 28-463, maili oglasi, naročnine 27-960 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72 — Polletna naročnina 450. — din.

Enotno in sočasno reševanje problemov

V Škofji Loki ugotavljajo, da je samoupravna organiziranost stanovanjskega gospodarstva v občini dobra, da pa je na tem področju vrsta drugih problemov

Škofja Loka — V pripravah na sejo republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije so v torek, 13. septembra, v Škofji Loki pripravili pod naslovom Okrogla miza razpravo o stanju na področju stanovanjskega gospodarstva v občini. Razpravo je pripravil svet za vprašanja življenjskih in delovnih razmer delavcev pri občinskem sindikalnem svetu, udeleženci pa so se tudi predstavniki organizacij združenega dela, izvajalci in nosilci planiranja stanovanjske gradnje.

Razpravljalci so ugotovili, da je samoupravna organiziranost stanovanjskega gospodarstva v občini zavoljiva, da je pri tem vrsta drugih problemov. Tako bi bilo treba na primer zagotoviti izpolnjevanje sprejetih obveznosti glede oblikovanja 20 odstotkov sredstev za stanovanjsko zidavo za potrebe komunalnega urejanja stavbnih zemljišč. Številne težave imajo izvajalci in nosilci planiranja stanovanjske gradnje, ker ne

morejo slediti pogostim spremembam sistemskih ukrepov. V prihodnje zato spremembe zakonodaje ne bi smele zavirati stanovanjske gradnje, kar se je dogajalo pri nekaterih dosedanjih zakonskih ukrepih.

V občini kasnije z urbanistično dokumentacijo. Zato morajo nosilci planiranja na tem področju narediti vse, da sedanje zamude nadoknadijo. Pomembno vlogo v pomoč pri tem bi pomenila enotna metodologija za izdelavo zazidalnih načrtov. Prav bi bilo, da bi takšno pobudo dal republiški svet zveze sindikatov, ki naj bi se zavzel tudi za razrešitev pojma tako imenovane »ociščene cene«. Nejasnosti na tem področju omogočajo razlike pri stroških komunalnega urejanja zemljišč, ki se potem upoštevajo v ceni kvadratnega metra stanovanja. Prav na tem področju bi bilo poenotenje nujno.

Ko so razpravljalci o ekonomskih stanarinah, so poudarili, da je nevezdržno, da glede tega nenehno

Odkup krompirja v kranjski Slogi

Bodo kmetje izpolnili pogodbe?

Čeprav je suša na peščenih tleh močno zmanjšala pridelek krompirja, v zadružni računajo, da bodo kmetje izpolnili pogodbe obveznosti — Odkupna cena za kilogram jedilnega krompirja — 10 dinarjev in 1,25 dinarja regresa za nakup semena — Kako zadostiti občinskemu odloku — semena bo pre malo

Kranj — 820 kmetov, članov in kooperantov temeljne zadružne organizacije Sloga Kranj, se je s pogodbami obvezalo, da bo letos oddalo blizu 4900 ton krompirja. V zadružni se zavedajo odgovornosti, ki jo imajo do svojih kupcev — do trgovskih organizacij in porabnikov. Zato si prizadevajo, da bi kmetje v celoti uresničili pogodbe. Le v izjemnih primerih, ko je suša močno zmanjšala pridelek, bodo pristali tudi na nujne pogodbene obveznosti. Sicer pa so se kmetje pred sušo in podobnim zavarovali, že pri sklepjanju pogodb, ko so vpisali manjše površine, posajene s krompirjem, ali manjše nektarske pridelke.

V zadružni so doslej odkupili 600 ton letosnjene krompirjeve letine, od tega največ zgodnjega pridelka. Na taliansko tržišče so ga do petka prodali 60 od skupno 300 ton, kolikor ga nameravajo izvoziti. Spodbudno je, da so letosnjene količine kar precej večje od lanskih in da je zadružna tudi sama pricela zagotavljati devize za nakup gnojil, krmil, zaščitnih sredstev in nadomestnih delov. Kako zahteven je tudi kupec, pove potek, da so šele iz petih ton nabrali tone dovoljeni kakovostnega krompirja. Krompir pa še naprej ostaja edino izvozno blago, čeprav bi lahko za devize prodajali tudi meso, vendar škofješki Mesoizdelki nimajo izvoznega dovoljenja.

In po koliko je letos krompir? Republiška skupnost za cene je 19. septembra določila odkupne in maloprodajne cene ter cene krompirja za

ozimnico. Upoštevala je predlog poslovne skupnosti za sadje, krompir in vrtnine, naj bo odkupna cena za kilogram jedilnega krompirja 10 dinarjev. Kmetje, ki pa se bodo pogodbeno obvezali, da bodo prihodnje leto oddali s hektara 15 ton pridelka in da bodo zamenjali seme, bodo prejeli še 1,25 dinarja regresa po kilogramu. Krompir za ozimnico je po 15,10 dinarjev in v prodaji na drobno po 18 dinarjev. Tovarna Helios iz Domžal plačuje kmetom industrijski krompir po devet dinarjev za kilogram in še 50 par za prevoz. V Slogi menijo, da je cena v primerjavi z odkupno ceno za jedilni krompir previšoka. To jim bo povzročalo kar precej težav, da bodo omejili prodajo v Domžale.

V zadružni so se razveselili občinskega odloka, po katerem naj bi kmetje sadili le potrjeno in zdravo seme. Zaradi povečanih obveznosti pri pridelovanju pšenice se zavzemajo za to, da bi povečali hektarske pridelke in zmanjšali delež krompirja v setvenem načrtu. Ob tem pa jih skrbi, kje dobiti dovolj semenskega krompirja. Okrog 60 ton semena zgodnjih sort jim bo preskrbel Kmetiško-živilski kombinat Gorenjske, približno enako količino igora bodo zagotovili člani zadruge — pridelovalci semenskega krompirja. Dejansko pa bi ga potrebovali še dvakrat toliko. Odlok bo še toliko težje zadostiti, ker bo ljubljanska Semenarna namenila Slogi za semenarjenje le dve tone elitnega igora, čeprav je sprva objavljala 15 ton.

C. Zaplotnik

Telefon za praznik

Krajani krajevne skupnosti Visoko v kranjski občini so do krajevnega praznika urešnicičili zadani si cilj in tako zabeležili pomembno delovno zmago — S prostovoljnimi delom in pomočjo širše skupnosti so zgradili primarno telefonsko omrežje in tako dobili prek 180 novih telefonskih priključkov

Visoko — V spomin na sestanek odbora osvobodilne fronte, ki je bil 10. septembra 1941. leta v Zormanovem mlini na Visokem, krajani krajevne skupnosti Visoko v kranjski občini vsako leto praznujejo. Letosnjeno praznovanje prebivalcev Visokega, Luž in Milj je bilo še posebej svestano, saj so v petek popoldne pri zadružnem domu svečano odprli telefonsko centralo za 200 telefonskih priključkov, hkrati pa s tem sklenili veliko prostovoljno delovno akcijo za položitev primarnega telefonskega omrežja v omenjenih teh naseljih in na Suhu.

Uspeh je toliko večji in pomembnejši, kar so se akcije lotili in jo tudi uspešno končali v sedanjih dokaj težavnih pogojih in ob precejšnjem posmanjanju. V akciji za položitev primarnega telefonskega omrežja so sodelovali domači vsi in vložili v dan prek deset tisoč prostovoljnih delovnih ur ter okrog 300 traktorskih ur. Vrednost njihovega prispevka je ocenjena na okrog 14 milijonov dinarjev, pomoč širše skupnosti, pri tem je pomemben prispevek Pod-

A. Žalar

samo besedičimo. Odločimo se že končno za ta ukrep, ki naj bi bil v celotni republiki istočasen. Seveda pa nje do takrat treba izdelati ustrezen sistem subvencioniranja in zagotoviti njegovo popolno delovanje. Do prehoda na ekonomske stanarine pa naj se amortizacija obračunava v višini 0,6 odstotka od revalorizirane vrednosti stanovanj.

Težave se kažejo pri nakupu stanovanj v etažni lastnini. Zaradi 20 odstotne lastne udeležbe interes občanov za nakup upada. Večina namreč ni več kreditno sposobna, zato varčevalci dvigajo privarčevani denar in se potem odločajo za gradnjo individualne hiše. Zato bi bila najnajhitra sprememba družbenega dogovora v republiki na tem področju. V to akcijo naj bi se vključile tudi banke, ki s šestdanjimi vsakoletnimi spremembami kreditnih pogojev povzročajo precejšnjo zmedo in nezadovoljstvo. Čas bi že bil, da bi bili kreditni pogoji bolj stalni in da ne bi bili različni od ene do druge banke.

Ze nekaj časa v občini opažajo tudi neskladnost med zgrajenimi stanovanji in povpraševanjem po njih, kar zadeva velikost. Vse večje povpraševanje je po manjših stanovanjih, zato bi bilo treba ob načrtovanju stanovanjske gradnje ponudbo in povpraševanje čim bolj uskladiti. Glede vračanja solidarnostnih stanovanj v občini trenutno nimajo enotnega stališča. Nekatere delovne organizacije želijo stanovanja odkupiti, namesto da bi delavcem rešili stanovanjski problem z nakupom drugega stanovanja ali kreditom. Odkup solidarnostnega stanovanja za delovno organizacijo sicer pomeni lažjo pot za rešitev stanovanjskega problema, vendar pa bi tako sčasoma zelo osiromašili družbeni fond solidarnostnih stanovanj. Zato ta način družbeno ni sprejemljiv in delovne organizacije so dolžne izpolniti v garancijah sprejetje obveznosti.

A. Žalar

OBVESTILO V GLASU — ZANESLJIV USPEH

Zadovoljen gost se rad vrača

Klub slabim napovedim spomladi je bil preddvorski hotel Bor vse poletje poln — Dobri obeti za zimo — Nujna ureditev jezera in okolice hotela

Preddvor — Podražitve, pomanjkanje bencina, zlonamerne turistične propagande zunaj, malo rezervacij v predsezoni — vse skupaj je tudi v hotelu Bor v Preddvoru kazalo na slabo poletno sezono. A so se stvari hitro drugače obrnil. Že v začetku maja so prišli prvi Angleži iz Londona in potem so se menjali vse do konca junija, ko so jih zamenjali Holandci, Belgiji in domači gostje. Od 1. septembra do 11. oktobra pa so si Bor spet rezervirali Angleži.

Trenutno je v hotelu 60 Angležev, nekaj Holandcev in nekaj domačih gostov iz Pule, Zagreba in Reke. Sto ležišč ima Bor skupaj z gradom Hrib. V juniju, juliju in avgustu je imel Bor 6638 nočitev, od tega je bilo 2192 tuhij, 4691 pa nočitev domačih gostov. V poprečju je bil hotel zaseden 76,4-odstotno, kar v gostinstvu steje že za zelo uspešno.

Tudi za naprej dobro kaže. Za oktober so že napovedani seminarji, zimo pa imajo tudi praktično že prodano. Za zimske počitnice so Preddvor za največ odločajo domači gostje z juga, prišlo pa bo tudi nekaj tujcev, tokrat z našimi agencijami.

Nedvomno je goste poleg zmernih cen privabila tudi izpopolnjena ponudba hotela Bor. Pred dvema letoma povečana kuhinja, ki je omogočila dva menuja, je veliko pripomogla k večjemu obisku. Sploh pa prizadevanje delavcev hotela, da bi kar najbolj popestrili bivanje turistov v Preddvoru. Ne le čudovita okolica, ki kar sama ponuja sprehe, velikega pomena so bile tudi prireditve, ki so jih za vsak dan v tednu pripravili tu-

ristom. Posebno za tiste, ki so prvič prišli na počitnice v Preddvor, je bil zanimiv obisk stare kmetije pri Španu na Bregu, piknik ob jezeru, izlet na Krvavec, Bled, nastop preddvorskog folklorja v podobno. Gostje so imeli možnost naročati domače jedi v grajski gostilni, z velikim navdušenjem pa so sprejeli ponudbo hotela, da lahko namesto v hotelu kosijo ali v gradišču tenis igrišča. Keglišče ne privablja več toliko kot pred leti, za tenis pa je veliko zanimanja. Bližnji gozdovi med jezerom in turistično poslovalnicu pa bi z malo denarja lahko preuredili v igrišče za mini golf.

D. Dolenc

Odvoz smeti po starem

Tržič — Izvršni svet tržiške občinske skupnosti je na zadnji seji v petek, 23. septembra, ponovno razpravil o delegatskem vprašanju delegacije krajevne skupnosti Podljubelj glede cene odvoza smeti oziroma odpadkov iz te krajevne skupnosti. Izvršni svet se z odgovorom Komunalnega podjetja Tržič si strinjal že na predzadnji seji. Zdaj so se Komunalnim podjetjem Tržič dogovorili, da je smeti iz krajevne skupnosti treba odvzeti tako kot določa spremeniti odlok. Cena za odvoz smeti pa znaša 270 dinarjev za kubični meter.

A. Žalar

Objave v Uradnem vestniku Gorenjske

V torek, 20. septembra, je izšla številka 21 Uradnega vestnika Gorenjske. Predpise tokrat objavljajo občine Jesenice, Kranj in Tržič ter samoupravna stanovanjska skupnost občine Kranj.

Občina Jesenice — objavlja sklep o javni razgrnitvi osnutka novelacije zazidalnega načrta Jesenice-Center II. Osnutek bo javno razgrajen 30 dni na sedežu krajevne skupnosti in v pritličju zahodnega trakta občine Jesenice.

Julija letos je občinska skupščina Jesenice sprejela tudi sklep o uskladitvi družbenega plana razvoja občine Jesenice v obdobju 1981—1985. S tem sklepom usklajujejo tisti del družbenega plena, ki se nanasa na tako imenovani prostorski del. Uskladiti ga je bilo treba zaradi zakona o varstvu kmetijskih zemljišč pred spremnjanjem na membrnosti.

Z objavo odločbe o izgradnji smučarskega poligona v Kranjski gorji je uveljavljen splošni interes in dopustna razlastitev. Izgradnja bo obsegala izvedbo drenažnega sistema za instalacijsko oškrbo vodnih topov za umetni sneg, dve vlečnici, delni posek lesa na novi proggi zaslalom, buldožeriranje dela terena, humaniziranje in zatravitev. Zemljišča naj bi ostala v lasti dosedanjih lastnikov. Ker pa nekateri lastniki ne dovolijo nikakršnih posegov na svojih zemljiščih, je bilo treba ugotoviti splošni interes za predlagano izgradnjo. Zoper to odločbo ni dovoljena pritožba, ampak je moč sprožiti upravni spor v 30 dneh od vročitve.

Razen tega jeseniška občina objavlja tudi odlok o komunalnih dejavnostih na območju občine in jih razvršča v 20 področij. Za opravljanje vseh dejavnosti so zadolžene komunalne organizacije, lahko pa tudi druge ali krajevne skupnosti, ki sklenejo ustrezni sporazum ali pa sprejemajo sporazum oziroma način in pogoje za opravljanje dejavnosti, kot jih določi samoupravna komunalna skupnost.

Z objavo sklepa o javni razgrnitvi območja občine in jih razvršča v 20 področij. Za opravljanje vseh dejavnosti so zadolžene komunalne organizacije, lahko pa tudi druge ali krajevne skupnosti, ki sklenejo ustrezni sporazum ali pa sprejemajo sporazum oziroma način in pogoje za opravljanje dejavnosti, kot jih določi samoupravna komunalna skupnost.

Občina Kranj objavlja popravek odloka o gospodarjenju z ulicami, trgi, cestami in javnimi potmi v občini in hkrati objavlja seznam lokalnih cest, ki se po drugem členu odloka štejejo za mestne ceste.

Z objavo sklepa o javni razgrnitvi osnutka spremembe DUR za KS Tenetiše-Trstenik (Letenje) zaradi gradnje 20 kV daljnovidova Tenetiše — Letenje pa določajo, da bodo spremembe razgrnjene 30 dni v prostoru KS Tenetiše, KU Goriče in pri komiteju za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve v stavbi občinske skupščine (soba 29 v pritličju).

Podobno objavlja sklep o javni razgrnitvi zazidalnega načrta »industrijska cona — Mlaka« tudi občina Tržič. Zazidalni načrt bo 30 dni javno razgrajen v prostorih komiteja za urejanje prostora in varstvo okolja občine Tržič in v prostorih Turističnega društva Tržič v delovnem času.

Med predpisi samoupravnih organov samoupravna stanovanjska skupnost občine Kranj objavlja pravilnik o pogojih in merilih za dodeljevanje najemnih stanovanj, nad katerimi ima razpolagalno pravico samoupravna stanovanjska skupnost občine Kranj.

A. Žalar

ŽELEZARNA HRANI SREDSTVA ZA JEKLARNO

Z izvozom v jeseniški občini niso zadovoljni, manj pa so uvozili — Investicij premalo, tudi zato, ker železarna hrani sredstva za izgradnjo jeklarne na Beli

Jesenice — V jeseniški občini ugotavljajo, da z gospodarskimi rezultati ne morejo biti zadovoljni, saj odstopajo od planiranega družbeno-ekonomskoga razvoja občine.

Tako je obseg industrijske proizvodnje v sedmih mesecih — te rezultate bodo obravnavali tudi kot zaključno razpravo za pripravo na 8. sejo CK ZKS — pod lanskim, prav tako tudi število gostov in nočitev v turizmu, kjer so planirali 2,5-odstotno povečanje.

Izvoz je manjši kot lani tudi na

14. srečanje turističnih delavcev Gorenjske

Turizem je gospodarska panoga

BOHINJ — Turistični delavci z Gorenjske so se v soboto, 24. septembra zbrali na tradicionalnem štirinajstem srečanju v Bohinju, pregledali enoletno delo, izmenjali izkušnje z namenom, da bi bila turistična ponudba na Gorenjskem čim boljša in da bi turizem kot gospodarska veja, čim več prispeval za nadaljnjo rast in razvoj samoupravne socialistične skupnosti.

V pozdravu je predsednik izvršnega sveta SO Radovljica Janez Smole dejal, da so prve ocene letošnje sezone ugodne: dejavnost in ponudba je bila bolj dosledno izpeljana, več turistov je bilo, gostje so odhajali zadovoljni in se bodo prav gotovo tudi radi vračali.

Na Gorenjskem deluje preko štiri deset turističnih društev, ki imajo preko deset tisoč članov. **Predsednik Gorenjske turistične zveze Zvone Teržan** je dejal, da so izhodišča in podlaga za delo Zakon o društih, stališča in usmeritve RK SZDL o delu v društih in družbenih organizacijah sprejete aprila 1981 in stališča in smernice predsedstva RK SZDL o stanju in razvoju turizma od marca 1983, kakor tudi sklepi 2. redne seje skupštine GTZ.

Predsedstvo RK SZDL je marca letos tudi sklenilo, da bodo v pripravah za turistično sezono prihodnje leto, že jeseni izpeljali široko razpravo o tej problematiki v celotni organiziranosti od krajevnih konferenc

do republike konference SZDL. Dejavnost se mora vključiti v razpravo, ki naj zagotovi enotnost akcij v turističnih krajih, občini, Gorenjskem itd. Tudi redna seja skupštine TZ Slovenije je pokazala enotnost stališč glede nenadomestljive vloge in pomena turistične društvene organizacije. Prvi vidnejši rezultat prejšnjih usklajevalnih razprav in sklepov je ustavitev centra za turistično propagando Slovenije, ki ima svoje prostore pri TZ v Ljubljani. Med ustavitevijo so združenja v okviru Gospodarske zbornice in sicer gostinstvo in turizem, trgovina, zveza obrtnih združenj, zadružna zveza. S tem se končuje obdobje nejasnosti, neorganizirane in zato slabše propagande. Resnejše začetke dogovarjanja o skupni propagandi in prodaji turističnih zmogljivosti imamo že tudi na Gorenjskem. Premašili smo krizno stanje naše organiziranosti, napredok je sestavljen del celotnega družbenega odnosa do turizma kot pomembne gospodarske veje. To je tudi osnova za uresničevanje stabilizacijskega programa od najmanjšega kraja, delovne organizacije, društva do federacije.« Takšna spoznanja že dajajo prve uspešne rezultate v številnih krajih, kjer delujejo turistična društva. V okviru krajevnih skupnosti v Kranjski gori, na Bledu in Bohinju potekajo skupne akcije društvenih in delovnih organizacij, viden organizacijski in delovni napredok se kaže v številnih

društih: TD Jezersko, TD Podljubelj, TD Begunje, TD Kokrica, TD Žiri ipd. S svojim delom se že potrjuje TD Tržič, ki je bilo ustanovljeno ponovno na pobudo OK SZDL Tržič. Zvone Teržan je poudaril, da je potrebno, da bodo v občini Tržič ustanovljena še nova društva.

»To je delovni izviv za druge OK SZDL, ki imajo še območja ali krajevne skupnosti. Organizacijska spodbuda za ustanavljanje turističnih društva naj bi bila ustrezna sekacija pri krajevni konferenci SZDL, ki bi delovala, dokler ni ustanovljeno turistično društvo.«

»Kriza v svetu nam ne prizanaša in boj za našo stabilizacijo bo dolgo trajen in neizprosen. Prav zato moramo v turizmu, še posebno na Gorenjskem iskati ekonomski interes v najširšem pomenu. Pomembna naloža je dosledno izvajanje Družbenega dogovora o namenski uporabi denarja od turistične takse, in vključiti mlade ljudi v organe gorenjske turistične organizacije,« je končal Zvone Teržan. Komisija za urejanje okolja je uveljavila novost v tekmovanju med kraji, ki jih je razdelila po sorodnosti v tri skupine. Prva mesta so osvojila turistična društva Lesce (TD najbolj razvitetih krajev), Radovljica (TD v mestih in krajih z dolgletno tradicijo), Kokrica (TD v znanih turističnih okoljih). Senčur (ostala TD), izven konkurenca pa je pokal prejelo TD Bled. Komisija za turistični podmladek uspešno uvaja nove metode in vsebinsko dela. Na razstavi v avli kulturnega doma Joža Ažman v Bohinjski Bistrici so bili predstavljeni spominki, likovna dela. Priznanja za literarne prispevke na temo »Naš kraj, njegove lepote, znamenitosti in posebnosti« so prejeli podmladki osnovnih šol Josip Plemelj Bled, Lucijan Seljak Kranj, heroja Grajzerja Tržič, priznanja za likovna dela podmladki osnovnih šol Tone Cufar Jesenice, Simon Jenko Kranj, Stane Zagari Lipnica, 16. decembra Mojstrana in Likovni center iz Kranja; medtem, ko so se v izdelavi spominkov najbolje izkazali učenci osnovnih šol Matija Valjavec Preddvor, Franc Saleški Finžgar Lesce, Peter Kavčič Škofja Loka in Janez Mencinger iz Bohinjske Bistrike. S pomočjo OTZ in TD bo aktiviranih čim več turističnih podmladkov na šolah in pri Turističnih društih. Tak podmladek deluje pri TD Naklo, mladinski odsek pa tudi pri TD Preddvor. Skupaj z Zavodom za solstvo v Kranju je bila dana pobuda za postopno uvajanje fakultativnega predmeta »turizem« v osnovnih šolah za učence 6., 7. in 8. razredov.

V nadaljevanju so predstavniki letosnjega organizatorja TD Bohinj jezero in TD Bohinjska Bistrica, predstavili razvoj krajev in društev od zadnjega srečanja leta 1975, v kulturnem programu pa so sodelovali člani folklorne skupine DPD Svoboda Bohinjska Bistrica in pevski zbor osnovne šole Janez Mencinger iz Bohinjske Bistrike. Predstavljeno je bilo smučišče Kobla z napravami in novo restavracijo, muzej Tomaža Godca, turistični delavci pa so se načelo na družabnem večeru.

D. PAPLER

Jože Pavlin

Pred nedavnim smo se poslovili od Jožeta PAVLINA, marljivega planinskega delavca, graditelja koč v Karavankah in Julijih ter častnega člena Planinskega društva v Radovljici.

Težko je opisati vse vrline ljubitelja gora, ki jim je bil zvest šestdeset let. Član PD Radovljica je postal 1926. leta. Planine so ga osvojile na mah. Ko se je učil v Ljubljani za mizarja, je s prijatelji hodil konec vsakega tedna domov na Gorenjsko in pil prelesti gorskega sveta. Društvo ga je v svoje delo pritegnilo 1938. leta, ko je postal pomočnik gospodarja Roblekovega doma na Begunjščici. Opravljal je organizacijske naloge in drugo pri gradnji postojanke. Po osvoboditvi domovine se je z vso vnočno lotil obnovi požganih koč. Kmalu je bil obnovljen Roblekov dom, višek grad-

bene dejavnosti pa je bila izgradnja Pogačnikovega doma na Kriških podih. Prav Jože Pavlin je sodeloval določil, da bo ostal na dom na Grivi nad Trento, stičišču potov z Vršiča pa iz Vrat v Trente.

Začetki gradnje so bili težavi ves material so Trentarji prenesli iz doline na ramah. Jože je s svojim neomajnim optimizmom in vztrajnim prepricevjem izgrevjal spore in dosegel, da je bil dom 1951. leta končno dogradjen. Zaljubljen je bil v Kriške podbedel je nad kočo, kot bi bil njegov lastni dom. Pomoči z odrekel tudi 1972. leta, ko smo dom povečevali. Ne bom pozabil avgustovskega dne, ko je prvi pritekla voda v dom iz Zgornjega Kriškega jezera; z iskrivimi očmi nam je nalival v kozarce čisto jersensko vodo. Zadnja leta se je zelo zanimal za izgradnjo tovorni žičnice na Pode in nam se vedno pomagal z nasveti.

V znak zahvale za dolgoletno prostovoljno delo ga je društvo 1977. leta imenovalo za častnega člena. Jože Pavlin je to zaslužil zaradi mnogih ur, ki jih je pred vgorah za blaginjo slovenskega planinstva. Planinska zveza Slovenije ga je 1969. leta odlikovala z zlatim znakom, družba pa mu je oddolžila z redom dela srebrnimi žarki.

Izbibili smo skromnega, a velikega planinca. Na Begunjščici pod Stolom in na Podih ostajajo trajni spomeniki, kamor je vznad svoje znanje in marljivost. Spominjali se ga bomo tudi na planinskih poteh!

Janez Pretnar

Bitka za manjšo izgubo

Slovenskemu elektrogospodarstvu grozi ob koncu leta 7,5 milijard dinarjev izgube, zato sedaj teče bitka, da bi bila čim manjša.

— Z notranjimi ukrepi bodo prihranili 567 milijonov dinarjev kar predstavlja le 7,6 odstotkov pričakovane izgube — Podatek tev električne energije s 1. oktobrom bi prinesla okoli 2 milijard dinarjev. kar je 500 milijonov več, kot bodo znašala polovica sredstva amortizacije

Slovenskemu elektrogospodarstvu grozi ob koncu letosnjega leta izguba v višini 7,5 milijard dinarjev. Delavski svet je ob sprejemaju programu ukrepa za odpravo vzrokov izgube pozval vse delavce temeljnih in delovnih organizacij slovenskega elektrogospodarstva, da prispevajo k zmanjšanju izgube. Pri tem je kritično izvajenega ugotovitev, da so v preteklih letih podobne programe dokaj resno uresničevali, napol izpolnjene ali neuresničene pa so ostale naloge, ki so bile širše družbeno zastavljene in torej predvsem odvisne od dejavnikov izven elektrogospodarstva.

Tudi letosnji program računa na sodelovanje nekaterih zunanjih subjektov, seveda pa bodo lažje uresničljive naloge, ki takoreč sodijo med stalna prizadevanja rudarjev in drugih delavcev elektrogospodarstva. V proizvodnji so to naporji za doseganje načrtovanih količin premoga in električne energije. Pri polni izkoristi-

sčnosti zmogljivosti so poleg povpraševanja v notranjo organizacijo del redno pomembna tudi vzdrževanje dela, hitro odpravljanje okvar in stno ter v najkrajšem času opravni remonti.

Na področju ekonomsko finančnega poslovanja gre za ukrepe na cionalno investicijsko vzdrževanje za gospodarsko trošenje investicijskih sredstev, zmanjšanje matičnih stroškov, boljšo izrabbo delovnega časa, spodbujanje racionalnosti in inovacij, izrabu dobrih finančnih učinkov stranske dejavnosti in na zadnje tudi dohodkovna solidarnost vseh organizacij. Dopolnjujejo to tudi vsakodnevni naporji za preučjanje kritične nelikvidnosti.

Seštevek vseh teh prizadevanj premogovnikih do konca leta prinaša 198 milijonov dinarjev, v drugih organizacijah elektrogospodarstva pa 369 milijonov dinarjev. S tem znesek 567 milijonov dinarjev predstavlja le za 7,6 odstotkov našo izgubo od pričakovane.

Notranjim ukrepom na rob je delavski svet dal nekaj novih podatkov. Pomembna je ugotovitev, da učinki teh ukrepov ne bodo počutni letos, temveč so nekateri bolj trajni. Omeniti velja opredelitev, da zdrževanje amortizacije ne bo biti preveč okrnjeno, zamisli pa preučili komplementarno izdelavo troenergetskih sistemov Slovenskega ter Bosne in Hercegovine in izvleklek v zajemne koriste, da bi spodbujanje reševali odprtih dohodkov in vprašanja jedrske elektrarne Krsko, da bi nelikvidnost omilili z družbo vseh razpoložljivih finančnih sredstev, seveda ob trdnem jamstvu da bodo brezpogojno vrnjena.

Kolikor toliko zanesljivo racuna tudi, da bo pričakovano izboljšala podražitev električne energije. Do konca leta podražitev bo dala več kot 2,8 milijard dinarjev. Če bi električno energijo prodajali s 1. oktobrom, bi prinesla okoli 2,5 milijardi dinarjev več.

S tem, da bi iz cene za kilowattu prenehali izločati sredstva razširjenemu reproduciju, se nista nujni. Da bi zmanjšali minimalne stopnje amortizacije ali prispevki davke iz dohodka, bi morali spremeniti zakone.

Ob takšni podobi bo ob koncu leta 1984. se vedno okoli 4,5 milijard dinarjev izgube. To bo za okoli 500 milijon dinarjev več, kot bodo v vseh organizacijah elektrogospodarstva znašala polovična sredstva amortizacije, bi jih bilo mogoče uporabiti za bremensko pokritje izgube.

Predoslje — Medtem ko je julija in avgusta Belce še tekla skozi Predoslje, se je njena struga napolnila z vodo v tem mesecu le dvakrat ali trikrat. Vse druge dni se kaže dno struge in le tu in tam kakšna smrdeča luža. Vanjo je namreč napeljana kanalizacija, ki odpadne vode ob normalnem vodostaju odnaša v Kokro, ob suhi pa seveda suha struga zaudarja. Letošnja suša je očitno zmanjšala izvire vode, ki dotečajo v Belce. Le-ta ni samo glavni kanal za Predoslje, pač pa tudi zaloga požarnih vod, saj v tem kraju nimajo še niti enega požarnega bazena. Krajevna skupnost si prizadeva vodostaj Belce urejati v sodelovanju s Protokolom Brdo, s katerim imajo tudi samoupravni sporazum, toda očitno se brez večjega jesenskega deževja smrdeča struga Belce ne boste napolnila. — Foto: L. M. & S.M.

Krajevni praznik v Predosljah

Krajan Predoselj so vedno pripravljeni tudi iz lastnega žepa primarni za urejanje skupnih zadev

Predoselje — Konec preteklega tedna so se v krajevni skupnosti Predoselje že začele prireditve — večinoma športne — ob krajevnu prazniku. Tudi ta tenedelj se bodo nadaljevala športna tekmovanja v namiznem tenisu, kolesarjenju, šahu, streljanju z zračno puško in odborki. Konec tega tedna, v petek in soboto, se bodo v gasilskih veščinah pomerni tudi pionirji in člani. Praznovanje se bodo v soboto zaključila s slavnostno sejo sveta krajevne skupnosti, na kateri bodo tudi priznani kramponom in nekaterim delovnim organizacijam, ki so pomagale pri napeljavi telefona na Suhi, podeleli pismena priznanja, prav tako pa tudi krajevni skupnosti Visoko za uspešno sodelovanje. Ob tej prilnosti bo dobila priznanje tudi Streška družina Franca Mraka, ki letos praznuje svojo 30-letnico ustanovitve. Proslave ob krajevnem prazniku Predoselj pa bo v nedeljo, 2. oktobra, ob 11. uri pred spomenikom na Suhi. V kulturnem programu bodo sodelovali pevci in recitatorji DPD Svoboda iz Predoselj.

Ceprav z veliko zamudo, vendar pa kot nalaže se uvod k praznovanju krajevnega praznika, so konec preteklega tedna delavci kranjskega PTT začeli kopati jarek za telefonski kabel v Predosljah. Konec prejšnjega tedna so na Visokem že slovensko izročili namenju novo telefonsko centralo, na katero se bodo priključili tudi telefoni v Predosljah in na Suhi. Izkop in položanje kabla na Suhi sta

Kaj bo novega v kranjskem gledališču

Aktualne so tudi predstave »izven«

Zanimanje občinstva za izvenabonmajske predstave ni zadovljeno — Kopica »bivših« igralcev kranjskega gledališča na ljubljanski igralski akademiji — O tistem, kar naj bi bilo, naj odloča svobodna menjava dela

Že nekaj preteklih let Prešernovo gledališče ugotavlja, da je zanimanje občinstva večje od tiste minimalne gledališke ponudbe, ki jo prek svojih osnovnih programov ter govorjan različnih ansamblov ter skupin omogoča kranjska gledališka hiša. Takoj je ob tej ugotovitvi treba napisati dejstvo, da je kranjska gledališka ponudba (ne smemo pozabiti na Teden slovenske drame) med najbolj pestrimi v Sloveniji. Toda kljub temu se je prek anket, ki so bile izvedene v gledališču, jasno izrisala jeja občinstva po predstavah izven abonma ter po večji kvaliteti. Vsekaror so te v anketi zapisane želje same dokaz občinstva, da si želi nežene gledališke ustvarjalnosti. Redke kvalitetne predstave izven dokazujojo, da ni nevarnosti, da bi bila gledališka dvorana prazna. O tisti gledališki ponudbi so v gledališču premislili že pred leti, na vidišku so bili nočni gledališki programi... Toda glede na to, da je v nevarnosti celo osnovni program, o kakšni pestri programi ne bi smeli niti razmišljati. Seveda je preden denar... Nemalokrat se pri izražanju novih (gledaliških) kulturnih potreb vse skupaj odpravi s kritiko o menda vsemogočni svobodni menavi dela, ki pa je na papirju. In karavanu kulturnih dogodkov gre naprej. Čez leto dni pa se tarnanje obnovi...

kljub skrajno nestimulativnim časom (seveda v smislu financ) pa se za kulturo le najde svetla točka, ki razsvetli prislovično potrost. V treh različnih letnikih ljubljanske Akademije za gledališče, radio, film in televizijo trenutno študira kar sedem bivših članov kranjskega gledališkega ansambla. Vsekakor izjemni kulturni dogodek, ki pa bi se seveda moral rezultirati v delu kranjskega gledališča v prihodnjih letih. Vsi ti talenti so svoj ustvarjalni razvoj začeli v Prešernovem gledališču in če se ne bodo vrnili v kranjsko gledališče, bodo pa izgubljeni. Nič hudega, gotovo ne bodo ne prvi ne zadnji. Skoraj gotovo pa je, da se bodo na kranjske odrške deske (če čez leta ne bodo že trske) vračali kot člani različnih slovenskih ansamblov, torej kot gostje. V Kranju nameč ne kaže, da bi dobili zaposlitev, štipendij ni (samo ena študentka ima štipendijo Titovega sklada, sicer pa je štipendiranje znatnej kranjske kulture enačba s številnimi neznankami). Kaj torej preostaja bivšemu kranjskemu igralcu? Za sedaj samo to, da se igralsko udinja zaston (seveda v Kranju). Toda optimizem se počasi umika pesimizmu.

Prešernovo gledališče je kljub vsem »težavam v letošnji program uvrstilo projekt s študenti AGRFT. Z njimi želi pripraviti predstavo, ki bi delno nadomeščala kranjske pred-

stave »izven«. Vsekakor naj bi šlo v vseh pogledih za provokativno uprizoritev. Tekst se ni definitivno izbran (odvisno od zasedbe), predlagana in okvirno potrjena pa je komedija Frančka Rudolfa VROČA LJUBEZEN, ki bi bila krstno uprizorjena. Upajmo, da bo projekt uresničen.

Na koncu še odgovor na začetno vprašanje: kaj bo novega? V celotnem repertoarju so okvirno kar tri krstne uprizoritve, prva predstavitev srbske dramatike, nova in sveža pa naj bi bila seveda vsakaj uprizoritev. Smelost in provokativnost gledališča ne sme biti tuja. Cilji kranjskega gledališča so visoko zastavljeni.

M. L.

Priljubljena Čudežna polja

Kranj — »Radi igramo na Gorenjskem. Poslušalstvo se odziva na našo glasbo in to ustvarja prijetno razpoloženje,« poudarjajo člani znane mariborske skupine Čudežna polja — Slavko Kovačič (bas), Gorazd Elvič (kitara), Danilo Karba (bobni), Rudi Jazbec (kitara) in Zdravko Zagorac (klavijature). Pred nedavnim so predstavili večernim obiskovalcem zabavničnega prostora na Gorenjskem sejmu in tako kot vedno navdušili številne mlade.

Skupina si je nadela ime po zbirki ameriških novel avtorja Lengsona Firdgesa. Sprva je igrala komercialno glasbo. V teh letih je posnela tri male plošče — uspešnico Solze, pred II. leti drugo najbolj popularno pesem na lestvici Stopa in dobitnico starih srebrnih »M« tednika Mladine, Heja, heja, hej in plošči Taksni pjevi z zmagovalno pesmijo Vesele jeseni. V prvih petih letih so bila Čudežna polja v vrhu slovenske pop glasbe, posnela so več televizijskih oddaj in imela preko tisoč koncertov. S prodrom disco glasbe so postali hotski ansambel in v tem času so si prislužili tudi denar za novo opremo in ovočenje.

Ko so se po povratku iz JLA člani spet zbrali, so priceli posnemati

glasbo sestdesetih let — rock n' roll. Smrt slavnega Johna Lenonna jih je spodbudila, da so posegli po glasbi Beatlesov. Ob tem so ustvarjali tudi lastne skladbe, v katerih je čutiti močan vpliv glasbe izpred dveh desetletij.

Pred dvema letoma je skupina zmagala na rock festivalu v avstrijskem Gradcu. Lani je nastopila na Dnevnih slovenskih zabavnih glasbe v Ljubljani s pesmijo Edvina Fliserja Boogie dama. Na festivalu Melodije morja in sonca v Portorožu je s skladbo Spomin je ostal namesto rož postala najboljši debitant. S pesmijo Ljubo doma, kdor ga ima so se letos uvrstili v sklepno radijsko oddajo Prisluhnite — izberite in osvojite prvo mesto. Z »Melodijo z drugega LP-ja« pa so zasedli drugo mesto na zabavno-glasbeni prireditvi Ljubljana 83.

Zdaj potujejo Čudežna polja po slovenskih mestih in vaseh in navdušujejo mlade s starimi in novimi skladbami sestdesetih let, z Beatles show programom in navsezadnje tudi s štirimi različnimi načini oblačenja.

D. Papler

NOVINČEVE KRAJINE V TRŽIČU

V tržiškem razstavišču v paviljonu NOB te dni razstavlja 14 akrilov in eno olje akademski slikar Franc Novinc iz Godešča pri Škofji Loki. Tako se tržiško likovno občinstvo po točno petih letih ponovno srečuje s tem zanimivim imenom naše takoimenovane »nove krajine«.

Razstava je v marsičem prav zgleden primer nekega razvoja v dojemaju fenomena, ki že od nekdaj izvija likovne ustvarjalce. Pozornim obiskovalcem, ki se še spominjajo razstave Franca Novinca pred petimi leti, je govorila ostala tedenjava predstavitev v spominu kot sveže gledanje na krajino sirske ravnine, kjer se je Novinc osredotočil na sveže zorana polja, tu in tam posejana s kipi hlevskega gnoja (»kako čudovit gnoj«, je vzliknila tedaj obiskovalka), nad njimi pa se spreletavajo tiste značilne novinčevske vrane in posejajo med brazde, brskajoč za hrano. Novinc pa ne bi bil Novinc, če ne bi te tedaj namignil na nove prijeme v odslikavanju krajine in tako je vključil v izbor slik tudi delo, ki prikazuje obpotno mlako s plavajočim in sukajočim se jesenskim listjem. Slutiti je bilo prehod v ploskovno barvno dojemanje krajine.

V pričujoči razstavi se je Novinc docela odpovedal krajini kot izključno razpoznavljivemu predmetu in se odrekel značilnim eksponentom (vranam, tkivu hlevskega gnoja in mastnimi brazdam njiv). In zdaj, ko so torej odpadli domata vsi elementi razpoznavanja, je nosilno vlogo prevzela študija barvnih sorazmerij. Osvobojen klasičnih »pravil« dojemanja je Novinc zadihal s polnimi pljuči. Gozdna poseka je postala pravi naboj RDEČEGA tkiva, še bolj v to intenzivno barvno eksplozijo pa se usmerja cikel Ajda. Tudi tiste od prej znane mastne brazde so se zdaj svobodno prelile v modro-črno barvno studio, tu in tam pretaknjeni z belimi, vijoličnimi in modrimi lisami. Ta manjši raster se je najbolj smelo izrazil v akrilu »Njiva II«.

Perspektiva, iz katere Novinc sedaj opazuje svojo sorško ravan, niha od ptiče (»Pristajanje«, »V bližini letališča«) do mikroskopske drobnega opazovanja (ze omenjeno delo »Njiva II«). Zdi se, da je slikarjevo oko postalo gibek in občutljiv objektiv, ki se suče od ene do druge skrajnosti, včasih s takо hitrostjo, da dobimo skoraj »zoom« posnetek (»Krajina I«, »Krajina II«).

Obisk pričujoče Novinčeve razstave terja od opazovalca nemajhno mero pravljivosti, še posebej, ko se skuša poistovetiti z njegovim videnjem krajine.

Janez Šter

Jezikovno razsodišče (120)

»Jezikovno letovanje«

Tov. Alojz Štuhec, direktor tozda Trgovina ljubljanske Semenarne, je jezikovnemu razsodišču poslal naslednje razveseljivo pismo: »V prilogi Vam pošiljam semensko vrečico 421-RADIC rdeči Verona kot dokaz, da smo dal lesov v promet nove vrečice z novim navodilom za sejanje. Tudi v bodočem se bomo trudili, da bodo navodila na naših vrečicah sestavljena jezikovno neoporečno.«

Lepa beseda lepo mesto najde, pravi naš pregovor. Žal nam je, da takega odziva ne doživimo pri svoji kritiki besedil s področja turizma. Na slab jezik turističnih ponudb smo že večkrat opozarjali, toda v glavnem zaman. Dopsis, ki ga je od Brodokomercu z Reke prejel naš Tomos v Kopru in ga je ta odstopil jezikovnemu razsodišču, je klasičen primer docela neprimerne odnosa do slovenskega jezika. Napisan je sicer v nekakši slovenščini, vendar je ta vsa preprečena z značilnostmi srbohrvaščine. Pri tem nitri ne gre za tiskovne napake (kакšna je npr. vižna namesto vožnja): veliko je srbohrvaškega glasova v besedah, ki bi sicer lahko bile slovenske (obkruža namesto obkroža, odlučil namesto odlčil, detaljno namesto detailno, blizina namesto bližina); potem so tu glasovno hiperkorektnosti (ponudba namesto ponudba, molžnost namesto možnost); nadalje raba glasovno enakih besed, vendar s srbohrvaškim pomenom (neodrejeno namesto nedoločeno, i namesto in); naslednja slabost so srbohrvaške besede ali deli besed namesto slovenskih (iznajmljujemo namesto sposojamo, vezivane namesto privezovanje); pa pravopisne napake (ambijent namesto ambient, z pogoji namesto s pogoji); itd., itd., med drugim tudi napaka stava naslonk (za ugoden dopust nudimo vam namesto vam nudimo).

Turistični organizatorji glede obveznosti do jezika ne morejo biti nobena izjema. Če jezik ne znaš, ga ne smeš uporabljati za javna obvestila. Saj ni tako težko najti posameznika ali ustanovo, ki bi srbohrvaško besedilo dostojno prevedlo v slovenščino.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošiljajte na naslov: JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

S knjižne police

Dva pozornosti vredna ponatisa

Zgovernen dokaz, da gre za eno tistih literarnih del, ki jim naklonjenost bralcev zagotavlja dolgo življenje, brez dvoma pomeni nedavni, že šesti ponatis romana Gimnazika Antonia Ingoliča. Od njegove prve objave je minilo že šestnajst let in kakor za vse svoje romane in povesti je Ingolič tudi za Gimnazijo snov nbral v vsakdanjem življenju. Ni je sicer zapisoval z notesom v rokah, vendar je problematiko temeljito obdelal, saj mu je bila zavoljo pedagoškega poklica dolgo vrsto let tudi najblžja. Zato ni naključje, da je to pripoved napisal še ob koncu svojega poklicnega dela.

Zgornje pojasnilo najdemo na koncu letosnjega ponatisa, sam avtor pa je že pred leti to dopolnil z sedmi, da razlog za to dejstvo tiči morda v posebni črti njegovega značaja — kot človek in pisatelj se je najrajsi loteval še neznanega ali slabu znanega področja, da bi lahko za njegovo odkrivanje in poglavljanje vanj vložil čimveč truda in dela. Pisance Gimnazijke je pomenilo tudi njegovo resnično slovo od poklica, ki ga je imel rad. Morda je v tem romanu prav zato več njegovega srca kot v drugih njegovih delih.

Franc Zadravec pa pravi, da je Ingolič še v Gimnaziji zadel psihološko podobo mlade nezakonske matere in jo izobiloval v čist epski lik.

Drug ponatis, ki ga je prav tako pripravila Mladinska knjiga, pa so Butalci Frana Milčinskega. Knjige brčas ni potreben posebej predstavljati, saj gre v slovenski literaturi zagotovo za edinstveno zbirko humorističnih črtic; velja pa omeniti, da gre v tem primeru za ponatis originalne izdaje iz leta 1949, ki jo je opremil in ilustriral France Podrekar.

Pribivalci Butalci so ob domišljiji in iskrivljeni humorju Frana Milčinskega ga postali v ostali nesmrtni literarni junaki slovenske humoreske, ki je sicer imela poznje še tu in tam kakšnega posnemovalca, a ravni Milčinskega ni bilo mogoče doseči, kaj še preseči.

Oba ponatisa sta izšla v razmeroma visoki, glede na svojo kvaliteto in sloves pa nikakor ne tudi držni nakladi deset oziroma petnajst tisoč izvodov.

Boris Bogataj

naša tudi nov prevod pesnitve Gorski venec Petra Petroviča Njegoša, saj se je izkazalo, da je starejši, Gradnikov prevod, nekoliko zastrel. Prevod Andreja Arka je sodoben, s poudarkom na govorljivem jeziku. Pravo študijo predstavlja spremne opombe o pravzaprav slemernemu verzu te izjemne pesnitve. Enega glavnih predstavnikov italijanskega verizma Giovannija Vergo predstavlja izbor njegovih novel z naslovom Rdečelasec Hudadlaka.

Avtor izbora Srečko Fišer je na srečanju z novinarji poudaril, da se izbora ni lotil kot predstavitev Vergeve literature kot dokumenta, marveč mu je šlo predvsem za avtohtost literature.

Zadnja v nizu novosti Kondorja je knjiga z naslovom Varujte me, mile zarje, nekakšen literarni almanah sodobne poljske proze. Izbor je opravila Katarina Salamun-Biedrzycka, knjiga pa vključuje štirinajst avtorjev poljskih prozaistov. Lahko bi to rekel, da gre za pregled poljskega prozne snovanja v 20. stoletju.

Vse knjige je likovno in tehnično opremila Dunja Furlani, izšle pa so v nakladi po dva tisoč izvodov.

Boris Bogataj

Mednarodni teden etnoloških in ekoloških filmov

Filmi že izbrani

Za 1. mednarodni teden etnoloških in ekoloških filmov, ki bo v Kranju od 4. do 8. oktobra, so producenti iz 18 držav poslali kar 85 filmov. Interfilm kot organizator »tedna« si tako velikega odziva ni mogel predstavljati. Zato je imela selekcionska komisija veliko dela, ko je morala izbrati najboljše filme. Za tekmovalni program je izbrala 36 filmov, ki prihajajo iz 11 delž, na primer Francije, Združenih držav Amerike, Kanade, Indije, Švedske in tako dalje... in seveda tudi iz Jugoslavije.

Med izbranimi filmi nekoliko prevladujejo tisti z ekološko tematiko. Obravnavajo pa probleme pitne vode, ohranjanja rodovitne zemlje,

uporabo energetskih virov, nevarnosti nesmotrne uporabe jedrske energije. Posebno skupino predstavljajo filmi, ki se posvečajo nenavadnim in napak izumrlim pticijim vrstam.

Med etnološkimi filmi je nekaj izjemno zanimivih, pripovedujejo pa o neznanih črnskih plemenih, navadah latinskoameriških Indijancev, Eskimov. Prav s pomočjo filmske kamere bomo spoznali njihovo nenavadno življenje, vsakdanje probleme, plemenske skupnosti, težave z iskanjem hrane in podobno.

Izbrani program filmov zagotavlja v Kranju v dneh od 4. do 8. oktobra zanimivo filmsko prireditev, ki je ne gre zamuditi.

VPIS ABONMAJA

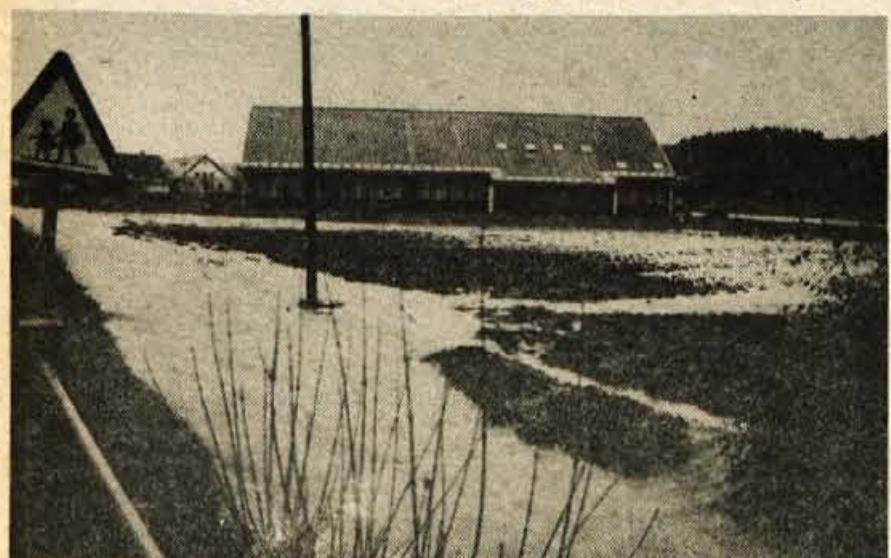
V PREŠERNOVEM GLEDALIŠČU KRAJN DO 5.-23. sept. 83 / PREDSTAVE ZA ODRASLE, MLADINO, OTROKE /

Playboy pa res vse prav pride — Pa pravijo, da pri nas ne pogruntamo nič novega, da vse preplonkamo. Že prav, da hodi Playboy k nam po lepotične slike svoje vzbrijdive strani. Toda, da uči modno zavezovati kravato s plakat kranjskega gledališča, to pa je že od sile. Kdo ve, kako pri tem streže

Malo več strpnosti in razumevanja

Zaradi gradnje nove ceste so v Naklem preusmerili strugo hudournikov Dupeljščice in Lebince v eno samo — Težave pri odstopu nujnih zemljišč za ureditev struge — Če ne bo sporazuma, bodo v Naklem poplave še trikrat večje, kot so bile doslej

Takale slike se skoraj vsako spomlad in vsako jesen ponovi v Naklem. Poplavljena šola, poplavljene hiše, športna igrišča, travniki. Z novo strugo bi bili krajani rešeni teh tegob. Foto: J. Zaplotnik

Naklo pri Kranju — Spominjam, se hudiči poplav, ki so ob vsakem večjem deževju jeseni in spomladni prizadevale Naklo. Točneje, krajane Malega Nakla, prav tam, kjer se zlivata Dupeljščica in Lebince. Prva priteče po strugi od Strahinja, druga pa od Cegelnice, pod Štucljem pa se združita. Kadar je vode preveč v nujnih strugah, poplavljata travnike okrog sole, športna igrišča, vse hiše v tem koncu in še vse zemljišča v zgornjem delu, kjer so doslej Naklani imeli rezervat za ureditev dodatnih športnih igrišč. To zemljišče je sedaj oddanu kmetoma Ažmanu in Pavlinu, ki sta zaradi gradnje nove ceste skozi Naklo ob svoji zemljišči in Pavlin celo ob hišo in gospodarska poslopja. Nadomestno zemljišča sta oba prizadeta kmetia dobila prava območja, kjer bo zdaj po novem speljana skupna struga Dupeljščice in Lebince.

Tu pa se vsa stvar zapleta. Na dolzini kakšnih 300 metrov bi morała oba kmetia od na novo pridobljenih zemljišč oddati še okrog 2000 kvadratnih metrov zemlje, da bi uredili novo, širšo in globljo strugo za oba združena hudournika. Dupeljščica bo pod Strahinjem zavila proti Cegelnici, namesto naravnost proti Naklu, se tam združila z Lebincem in oba hudournika bosta pritekla skozi Malo Naklo, tekla pod poljskim klancem, skozi Temnik in se v Struženem zlila v Savo. Graditelji ceste so skladno s svojimi deli sproti urejevali tudi novo strugo. Zanje so se odlo-

čili in jo potrdili krajani Nakla. Tako je nova struga Dupeljščica že narejena ob strahinjski cesti do Cegelnice in »Pijanega mostu«. Zgrajen je tudi že propust pod novo cesto. Z druge strani pa je od Save gor že zgrajen in poglobljen kanal vse do magistralske ceste. Z deli bodo nadaljevali mimo športnih igrišč in po strugi Lebince. Tu pa se zataknje...

Oba kmetia nočeta nič slišati, da bi odstopila zemljo za novo strugo. Pravzaprav gre le za poglobitev in razširitev že obstoječe struge Lebince, ki tako ali tako že teče ob obeh zemljiščih, Pavlinovem in Ažmanovem.

Razumeti skušamo, oba kmetia, saj sta zaradi gradnje nove ceste zares že hudo prizadeta. Izgubila sta svoje dobro obdelano zemljišče. Pavlin je moral pustiti celo hišo in gospodarska poslopja. To je zagotovo najhuje, kar se more zgoditi kmetu. In komaj pridobi novo zemljo, je že spet udarjen...

Pa vendar je treba gledati na skupne interese. Oba hudournika bosta steleka po novi strugi, o tem ni dvoma. Toda, če struga ne bo urejena tudi vzdolj obeh zemljišč Ažmana in Pavlina, če bo tu zamašek, bosta poplavljeni najprej obe njni zemljišči, zraven pa seveda sola, športni objekti in vse hiše v Malem Naklu, ki spadajo v to ogroženo področje. In še veliko huje bo, ker bo poplava zdaj vsaj trikrat večja kot prejšnja leta. Strokovnjaki zagovarjajo, da bodo z novo strugo, z doda-

tnimi ukrepi, kot je tudi predvideno dvignjeno zemljišče nad strugo. Naklanci enkrat za vselej rešeni pred poplavami. Kaj pa pomeni poplava, ve le tisti, ki jo je doživel. Enkrat doživeti poplavo je huje kot trikrat pogoreti, pravijo starci ljudje.

Problem je res težak. Tako za krajane kot za oba prizadeta kmata. Vendar upajmo, da se bodo usedli za mizo in se še enkrat pametno pogovorili. Za vse bo tako bolje.

D. Dolenc

Na Bledu ustanovili društvo zeliščarjev

Bled — Na pobudo nekaterih občanov, ki se zanimajo za zdravilna zelišča, je bil 9. septembra na Bledu ustanovni sestanek društva zeliščarjev Bled. Novo ustanovljeno društvo so poimenovali »Alpska flora«. Ustanovitev sta podprtla tudi koordinacijski odbor za društva in organizacije pri Občinski konferenci SZDL Rádvljica.

Zaenkrat šteje društvo le 15 članov, vendar pričakujejo naglo povečanje članstva, kajti zanimanja za zelišča je med Gorenjcami vedno več.

Temeljni cilj dejavnosti novoustanovljenega društva je združevanje vseh ljudi, ki se tako ali drugače zanimajo za zdravilna zelišča in gozdne sadeže, vključno gobarje. Društvo bo skrbelo za strokovno izobraževanje in usposabljanje mladine in odraslih pri gojenju, pridobivanju in pravilnem uporabi zelišč in gozdnih sadežev. Prirejali bodo tudi razna poučna predavanja za vse občane ter organizirali strokovne tečaje za pridobivanje kvalifikacije zeliščarja. Povezovali se bodo tudi z zdravstvenimi delavci, ki naj bi jim dajali strokovna mnenja in nasveti s tega področja.

Da bi nabранa zdravilna zelišča našla pot tudi do kupca, ki se sam ne ukvarja s tem, potreboval bi jih pa, društvo že isče skupni jezik s trgovskim podjetjem Murko v Lescah, ki bi zanje uredilo primeren prodajni prostor. Zanimanja za nakup zdravilnih zelišč, posebno se, če bo zrazen se dober strokovni nasvet, bo nedvomno dovolj.

Društvo zeliščarjev se bo povezalo tudi z Zavodom za gojenje, da bi se dogovorili o primernih oblikah vzgoje in vključevanja mladih v dejavnost društva.

Na ustanovnem sestanku so za predsednika društva zeliščarjev »Alpska flora« izvolili magistra farmacie Iztoka Robiča.

Črtomir Zorec

POPOTNI UTRINKI

IZ KRAJEV NA PODROČJU ŠKOFJELOŠKE OBČINE

(35. zapis)

ŽELEZNIKI, KROPA, TRŽIČ IN BOROVLJE

Sorodnost vseh teh štirih krajev je že zdavnaj znana: to so kraji starega železarstva in z njim povezanih obrti. Kraji s kar že običajnim preseljevanjem: delavec, ki nima korenin v zemlji, se laže presesti iz kraja v kraj, pač s trebuhom za kruhom in tako so se Kroparji selili v Železnike ali pa v Borovlje, če jim doma ni bilo kaj prav. Ali pa Tržičani, Železnikarji in Boroveljčani prav tako.

Kot v pesmi o Lepi Vidi: če žerjavom dobro ni, se čez morje vzdignejo ...

No, Kroparji ni bilo treba iti čez morje, le čez Dražgoško goro pa so že bili v Železnikih! Danes še zložneje: Kropa — Jamnik — Dražgoše — Rudno — Češnjica — Železniki. In niti ne peš, niti jahaje kot nekoč, danes kar z avtom po asfaltu ...

No, še nekaj druži vse te štiri železarske kraje — pogrkovanje! Drugod te navade, razvade (ali celo odličnosti?) ne poznajo.

No, za šalo povem dve zgodbi. Fantiček z Jamnika (torej po kroparskih merilih »tuje«) je moral v solo v Kropo. Da se ne bi preveč razlikoval od sošolcev, se je naučil pogrkavati, doma pa je govoril normalno, gladko. — Ko so na Dobravah (med Lipnico in Otočami) razpravljali, od kod dobiti vodo za njihov vodovod, so se ljudje uprli zamišli, da bi vodovod speljali iz Kroparice — češ, potem bomo pa se mi tako grdo govorili kot Kroparji!

Tudi nekateri ljudski običaji so vsem štirim krajem sorodni: obhod kolodnikov za Novo leto, metanje lúči vodo na Gregorjevo in še in še. Segavost, hudomušnost in nagajiva jezičnost pa ni značilnost samo teh štirih mest!

Statistike so dostikrat prav suhoperne, vendar pa marsikaj povedo. Tako na primer, kako je v zadnjih sto letih upadal stevilno prebivalstvo na področju Železnikov (danšnji krajevni urad Železniki). Kar za celih tisoč prebivalcev manj šteje danes to ozemje (leta 1869 je bilo do mačinov 7428, danes jih je le še 6460). Železniki sami so imeli 1250 prebivalcev, danes jih je le še 1043!

Povečalo se je število prebivalcev na Češnjici, v Rudnem, Seči, Studenem, Strmici, Jesenovcu — drugod pa je upadel. Dražgoše, Martinj vrh, Lenart nad Lušo, Podporezen,

Pozirno, Spodnja Luša, Sp. Sora, Sp. Danje, Torka, Zabrd, Zala (22 na 4!) in Zg. Danje najbolj; za tisto jino do polovice manj imajo prebivalcev zdaj ti kraji. Čas tako urevati.

Ali bodo kdaj prisile prostovoljne mladinske delovne brigade na moč osamelim hribovskim knežjam? Mar ne zanemarjamamo svoje sokogorskih trdnjavic, tako membrnih za obrambo domovine, dar bo v hudi stiski?

JURIJ PLAVEC IN ŽUPNIJA

Kdor pozna naše ljudi, vsaj rejse ve, kako jim je še koč za lastne župnije. Tu sem že kar precej pisal o spomini Rodinami in Breznico (šlo je k premestitev župnijskega sedeža — je še Janez Jalen pisal o tem in užaljenosti domačinov). No, župniki, imenitni gospodski Železniki bili do leta 1622 cerkveno pod kmečkim Selcam. To pa seveda bilo prav!

In zato se je vplivni Železniki rije Plavec podal na pot v Videm, ogleski patriarhu, da bi izpolnil svojemu kraju samostojno župnijo. Po velikem trudu in številnih teh (najbrž tudi stroških?) je l. 1622 končno le dobil dovoljenje za ustavitev lastne železniške župnije.

Po tradiciji se je moral Jurij Plavec (1595–1645), ko se je jahajec čkal iz Vidma, noseč pri sebi dragino listino, skrivati v senčnih detih in še ponoči bresti po Sori, da niti izognil sovražnim Selčanom, ki hoteli obdržati bogate Železnike svoji sicer revni župniji.

Tako pripoveduje o svojem župniku Anton Koblar. Prav tudi — skoraj preroško! — o bočnosti Železnikov: »Morda boste znali in hoteli kak bogat rojak ali država porabiti izvrstne водне ... in pridne roke Železniškej, in ne dati na tem kraju nove tovarne, da bi dobili dobiti ljudje zopet potrebu nega zasluga, da bi se jim zvedno tužno lice! — (Tako je Koblar pa l. 1892, danes je njegova želja izgnena)!

ČAS VOJNE IN NOB

Kdor je pazljivobral mogično »Ukan« Toneta Svetline, gotovo kar obstal ob opisu v cijih državnikov partizanskih oddelkov, so se s hribov vsuli v Železnike in kar v ozkih trških ulicah med hišami spopadli z okupatorjevo vojsko in sadko. — A bom kar citiral jednorofito:

Med okupacijo so bili Železniki vsem srcem na strani partizan. Nemci so trg krstili kar za Mesec Skoro vsaka hiša je imela koga partizana. Med tržani ni bilo niti enega žalca. Mladinci so leta 1943 ustavili organizacijo Rdeča roža, zbrano v orodje in muničijo, začigali avto nekogake župana in oplenili nemške vornjake.

Sledovi vojne so še marsikaj vnoči od 22. na 23. januarja 1944. Prešernova brigada z Martinjem napadla trško nemško vojsko na stojančku in se zgrizeno borila med hišami do jutra, ko je Nemci posla na pomoč močna okrepljava Škofje Loke. — Dne 21. novembra 1944 pa je Gradnikova brigada na napad na Nemce in Železnike treh dneh hudi bojev je bil krvavo vbojen in vključen v že osvobojeno ozemlja, ki sta jih obvladovali II korpus in jesenjsko-bohinjski odred Omeniti velja, da je Gradnikova gadi pomagalo tudi topniški II korpus s partopri (pri partizanih delnih topovih, konstruiranih pod vodstvom Stjenke, poveljnikom partizanskih delavnic).

V ožinah nad Železniki (proti 2. mu logu) so imeli partizani strelki kurirske poti med Ratitovcem in Martinj vrhom, tu čez so prenasili tudi ranjence. Raztreseni grobovi po gozdovih obokraj dolinske ceste prečajo o številnih borbah, ki so se na planetevale na teh nevarnih predih. (Po Fr. Planini)

Tem hudim dnem težkih prišenj, ki pa so kalile Železnike in jim vcepljajo ponos in upanje v les prihodnosti, je v trajen spomin posvečen sodobno umetniško zasnovanemu kamnit pomnik sred trga.

Zrtvam okupatorjevega terorja, talcem in padlim borcem je v klesi globoko zamišljen spominski napis.

Vsi izmed nas je klas, za vas zorimo — kjer koli trohnimo.

Naš pomemek

MATIJA KLINAR JE ŠE VEDNO DELAVEN ...

Gorje — Matija Klinarja na gornjem Gorenjskem vso pozna, vse mu pravijo Srajev Matija. Ni gasilske ali planinske prireditve in ne akcije Rdečega križa, čebelarskega društva, da ga ne bi našli kot delavnega člena v vseh teh organizacijah. V prvih vrstah in pri njegovih — 85 letih!

V Podhom se je preselil takoj po prvi svetovni vojni, se ukvarjal z nakupovanjem in prevzemanjem lesa za lesnega trgovca Rekarja z Jesenice. Kraje je spoznal, ljudi tudi, radi so ga sprejeli medse in danes je v njegovem domu diplomi po vseh stenah.

Pri gasilcih je že 36 let in vsa leta vodi tudi občinsko gasilsko zvezo. Izredno je ponosen na najvišje priznanje Kipec gasilca, priznanje gasilske zveze Slovenije, saj se s tem res ne more vsak pohvaliti.

Z vso dušo pa je tudi pri planincih. Že od leta 1954 je predsednik domačega planinskega društva v Gorjah, že skoraj tristotkrat je bil na Triglavu, najraje se je povzel iz Trente. Potrebno je bilo skrbeti za oskrbo koč na Dolici in Planiki, tudi zdaj, čeprav so že helikopterski prevozi. Klinar ima tudi oblič planinskih priznanj. Vesel je, da je v Gorjah veliko mladih in prizadetih planinov.

In končno se ukvarja tudi s turizmom. Več kot petnajst let je bil predsednik domačega turističnega društva, ki ima na skrbi sotesko Vintgar, da bi bil prehod varen in udoben. Velikokrat so jo morali obnavljati, saj je bilo precej škodne zaradi snega, plazov, povodni.

Pred leti je obžaloval, da so v Gorjah zapustili pokljuške galerije. Te je zgradilo v medveznjem času planinsko društvo v Gorjah, vse del pa se je lotil Janez Zalokar. A danes je tudi ta atrakcija obnovljena in že vabi goste.

Pa se pri Rdečem križu je aktiven, skrbel je za predavanja in podmladitev, kar si je prislužil častni znak. Veliko svoje aktivnosti je vložil tudi v delo čebelarske skupine.

Res je malo ljudi pri nas, ki pri teh letih pokažejo toliko volje in prizadevanja, ki se tako predvajajo družbenemu življenju, skrbi za svoje okolje. Železničarji pa le, da bi dobili dobre naslednike, ki bodo njegovo delo nadaljevali, njemu pa zelo veliko zdravja.

D. Sedej Božo Benedik

Varčevanje — (časovno) sestavni del trajanja gradnje

Ce bi se takoj, ko je to mogoče, odločili za namensko varčevanje, bi se kasneje izognili prenekateri nevšečnosti, predvsem pa si skrajšali čas za rešitev stanovanjskega problema — Namensko varčevanje pozna več oblik, katerih skupni cilj je razreševanje stanovanjskih težav. Dokaj utečeni sistem pa največkrat preslabo poznamo — Če izhajamo iz stališča, da dve leti (zaradi inflacije) izgublja varčevalc, vrsto let po tem pa ob vračanju posojila družba, potem se varčevanje v vsakem primeru izplača.

V avgustu v Glasu nismo pripravili posebne informacije za zasebne graditelje. Ocenjevali smo, da so te informacije predvsem namenjene bodočim graditeljem, le-ti pa so bili v drugi polovici julija in v avgustu več ali manj tu in tam na letnem dopustu. Tako bi se kaj lahko zgodilo, da bi jih ta informacija zgrešila. Vendar pa smo dobili nekaj vprašanj in mnenji, ki kažejo, da smo morda malce pogresali. Vsi po vrsti so nam namreč priznali, da so informacije, s katerimi smo začeli, koristne in jih po možnosti tudi naprej objavljamo redno enkrat mesečno.

Veseli nas, da je bil naš začetni namen — pomoč in seznanjanje graditeljev z vsem, s čimer se srečujejo pred in med gradnjo — pravilen. Zato si bomo še naprej prizadevali ob sodelovanju organizacij združenega dela, katerih dejavnost in proizvodnja je sorodna gradbeništvu, da vam bomo štirih straneh posredovali čim bolj zanimive, aktualne in seveda popolne informacije. Seveda pa vas še naprej vabimo, da pri tem sodelujete in nam predlagate vprašanja, probleme in teme, ki naj bi jih obdelali. Vaša mnenja, pripombe, izkušnje, nasveti, vprašanja, predlogi nam pošljite na Uredništvo Glas, Moše Pijadeja 1, Kranj; s pripisom (GRADIMO).

V treh dosedanjih informacijah smo vas poskušali seznaniti s množstvom in programi posameznih gorenjskih občin glede načrtovane zasebne gradnje. Takrat se je izkazalo, da je v posameznih gorenjskih občinah prostora za individualno gradnjo sorazmerno precej. V drugi informaciji smo vam potem predstavili postopek za pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja. Pri tem se je izkazalo, da imajo to stvar v posameznih občinah dokaj različno urejeno. V tretji, julijski, informaciji pa smo vam predstavili stanovanjsko zdravo, njeni vlogo, pomen in prednosti, ki jih imajo član pri gradnji. Cepav je od prvih treh informacij minilo še štiri mesece, smo vas dolžni seznaniti, da nekatere ugotovitve iz prejšnjih pravzaprav ne držijo več.

Tako je že prišlo do nekaterih sprememb v občnah glede prostora za gradnjo zasebne stanovanjske hiše. Spremembe je povzročil tako imenovani intervencijski zakon oziroma zakon o varstvu kmetijskih zemljišč kot ga poenostavljeno menujemo.

Kmalu lahko pričakujemo spremembe tudi v sistem delu gradnje, ki se nanaša na postopek za pridobitev lokacijske dokumentacije in gradbenega dovoljenja. V razpravi so namreč drugačne zakonske rešitve s področja urejanja prostora in programiranja. Pričakujemo pa lahko, da bo po sprejetju zakonov postopek za pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja bistveno poenostavljen kar zadeva bodočega graditelja.

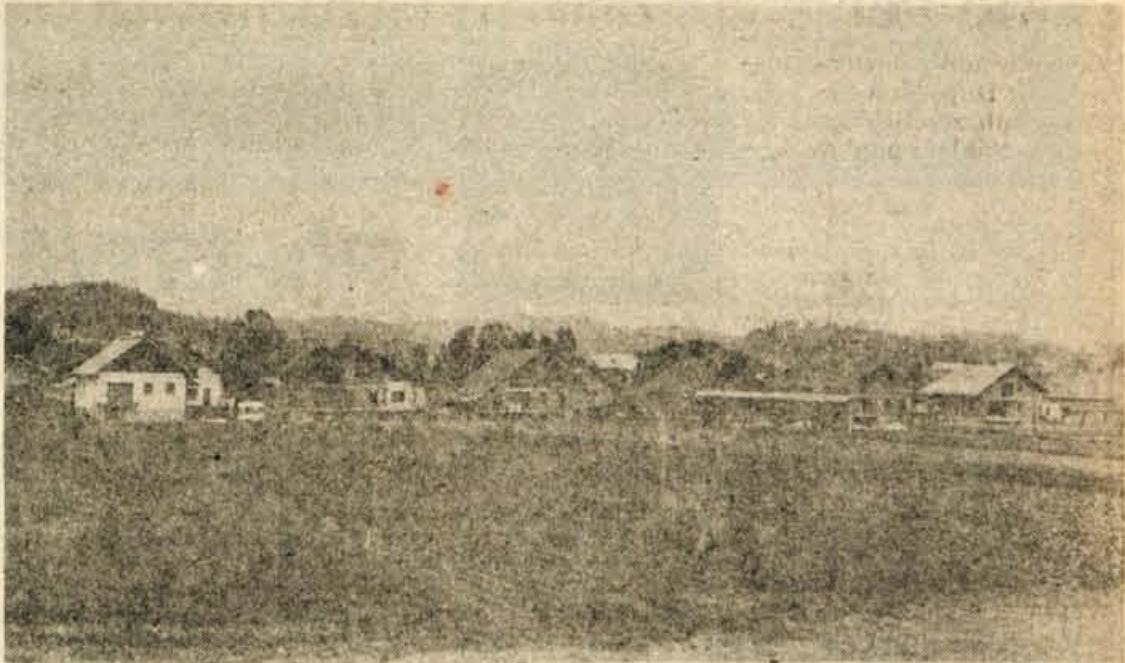
MALTIT®

hidravlično vezivo za pripravo malt za zidanje in omote.

Nabavite ga lahko v vseh večjih trgovinah z gradbenim materialom in naši trgovini na drobno v Anhovem, telefon (065) 51-030, 52-030

SALONIT ANHOVO

TOZD BLAGOVNI PROMET
Kričeva 20
85001 Nova Gorica, p.p. 68
Telefon: (065) 24-411

In nenazadnje je prav, da povemo, da so stanovanjske zadruge v sedanjih razpravah in težavah okrog stanovanjske gradnje vedno večkrat omenjene kot pomemben dejavnik pri uresničevanju začrtanih programov s področja uresničevanja zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Vse bolj pogosto je namreč slišati mnenja, da bi morali tudi na tem področju omogočiti uveljavljanje nekaterih pravic, ki se jih člani zadrug za zdaj še ne poslujejo.

Tema za današnjo informacijo se je v teh zastrenih in stabilizacijskih razmerah ponudila kar sama, posredno pa ste jo predlagali tudi vi. Pred meseci smo namreč v Glasu v anketi o naraščanju in živiljenjskih stroškov slišali tudi izjavo, da so danes prav občudovanja vredni tisti, ki se kljub težavam odločajo oziroma morajo odločati za gradnjo zasebne stanovanjske hiše.

Časi, ko je iz družbenega zornega kota gledano (v najširšem pomenu besede) cvetela široka, najrazličnejša investicijska dejavnost, so že nekaj časa mimo. Glede na stanje in začrtane programe lahko pričakujemo, da se na tem področju ne bo kaj dosti spremenjalo. Upravičeno sicer lahko pričakujemo nekatere posamezne sistemskie spremembe na področju stanovanjske gradnje, ki pa vsekakor ne bodo imele tolikšnih olajšav, da bi pomenile bistveno spremembo na finančnem delu stanovanjske gradnje nasprotni in v našem primeru na področju zasebne stanovanjske gradnje.

Kako se torej lotiti, gledano s finančne strani, razreševanja stanovanjskega problema. To vprašanje smo si zastavili v imenu vseh tistih, ki zaradi takšnih, drugačnih ali pa tudi silom prilik razmišljajo, da bi se lotili gradnje zasebne stanovanjske hiše; pa tudi v imenu tistih, ki o tem morda sploh še razmišljajo. Gre torej za najpomembnejši element pri stanovanjski gradnji: finančni načrt.

Nic koliko primerov je, ki potrjujejo naslednjó trditve: Še vsakdo, ki se je lotil gradnje hiše, jo je tudi zgradil. Zanimivo pa bi bilo slišati vse takšne posameznike, kakšna in kako dolga je bila pot od ideje, do trenutka, ko se je z družino vselil v stanovanje in kaj vse ga je spremjal na tej poti. Upamo si trdit, da so med temi (najhova zgodba je od primera do primera drugačna) izjemno redki takšni, ki vsaj enkrat niso posegli po takšnem ali drugačnem (tudi najmanjšem) posojilu. Nasproti njim pa je velika večina takšnih, ki po vselitvi oziroma izgradnji hiše potem nekaj let vračajo posojila, ki so jih najeli za gradnjo.

Brez posojila, ali bolje rečeno kar posojil, si danes gradnje praktično najbrž ni moč predstavljati. In tudi v prihodnosti bo tovrstna družbenega pomoč prav gotovo odločjujoče vplivala na tisti del družbenega in zasebnega standarda, ki mu pravimo stanovanje. V Sloveniji že teče drugo desetletje, ko je bila uveljavljena sistematska rešitev, znana pod imenom Namensko varčevanje, in ki je postala osnova podlage za pridobitev posojila za stanovanjsko gradnjo. Na začetku je bila to podlaga za pridobitev bančnega posojila. Družbena skrb, ki se je iz leta v leto praktično spreminala, dopolnila in pridobivala vse večji pomen in tudi vedno večjo kvaliteto (ta postopek pa še ni končan) pa se je zdaj začela na predpostavki Namenskega varčevanja uveljavljati tudi pri odobravanju posojil v organizacijah oziroma temeljnih organizacij združenega dela in samoupravnih stanovanjskih skupnosti. Tako je danes tako rekoč že povsod osnova za pridobitev posojila za stanovanjsko gradnjo oziroma za razreševanje stanovanjskih problemov Namensko varčevanje.

Zato vam takoj na začetku dajemo tale nasvet: Če še ne varčujete, potem čimprej obiščite banko in se pozanimajte o posebnostih in podrobnostih namenskega varčevanja ter s tem v zvezi sklenite pogodbo. Morda imate na tisoči pomislikov in vrsto najrazličnejših razlogov v odgovor, da vam ta korak ni potreben. Naš odgovor je še vedno, da boste ravnali napak, če tega ne boste naredili. Pa ne zato, da bi bila ta informacija pisana kot reklama.

ma za banko oziroma varčevanje, namreč iz čisto drugega razloga: čez pet ali deset let oziroma čez čas se kaj lahko zgodi, da boste glede vasega stanovanjskega vprašanja drugačnega mnenja in takrat boste ta korak morali narediti. In prav gotovo boste tudi takrat morali najprej vsak mesec nekaj časa varčevati, da boste potem lahko dobili vašemu varčevanju primerno posojilo, katerega doba vračanja bo prav tako povezana z vašim časovnim in denarnim deležem, glede varčevanja. Gre v vsakem primeru za pomembno živiljenjsko odločitev, pri kateri pa je zelo vprašljivo mnenje, ki ga danes večkrat slišimo: češ, ne izplača se namensko varčevati, ker zaradi inflacije preveč izgubiš in praktično ne moreš dohitovati cilja. Visoka inflacija res številna vprašanja postavlja skoraj na glavo in povzroča nemajne probleme. Tudi gledana iz stališča namenskega varčevanja je kruto neprizanesljiva, vendar pa se vseeno v njeni posledici pokaže tudi njena dvorenost. Če namreč dve leti namensko varčujemo, potem dve leti na račun inflacije izgubljamo. Ko pa glede na varčevanje začnemo uresničevati tisti del pogodb, ki se nanaša na posojilo, na njegovo koriščenje in predvsem na vračanje tega posojila, pa potem inflacija za nas dejansko dobiček. Višina meseca obroka za vračanje posojila je morda na začetku še dokaj huda obremenitev v družinskom proračunu, z leti pa prav na račun inflacije postaja to redno breme vse manj težko in boleče.

Ko smo se pogovarjali z nekaterimi graditelji hiš, so nam vsi po vrsti razlagali, da so v svoj finančni načrt ugradili tudi pomemben časovni element, ki se mu pravi varčevanje: brez namenskega varčevanja bi težko začel, težko bi gradil in vprašanje, kdaj bi se potem tudi vsešli, težko bi hisho vzdrževal. Ko pa smo o tem vprašali v banki, so nam pojasnili: Noben graditelj ne bo ostal brez bančne pomoči, če bo predhodno namensko varčeval. Odprtia so mu vsa vrata za razna posojila vezana na namensko varčevanje.

Družbeno verificirana osnovna merila, ki kot rečeno, v Sloveniji veljajo glede namenskega varčevanja že od 1968. leta (v drugih republikah te oblike ne poznajo). V njih so zapisana tri izhodišča, ki zdaj v glavnem že ne veljajo samo za bančna posojila, marveč tudi za organizacije združenega dela in samoupravne stanovanjske skupnosti: so najkrajša varčevalna doba je 24 meseca, najdaljša doba varčanja posojila je 20 let in najnižja obrestna mera je lahko 4 odstotke. Namensko varčevanje je osnova za pridobitev posojila za nakup zemljišča, za komunalno ureditev stavbnega zemljišča, za gradnjo, za stavbno pohištvo, za nakup ali za obnovo stanovanja, za adaptacijo in ne-nenazadnje tudi za plačilo potrebnega deleža ob vselitvi v družbeno stanovanje. Pomembno pri tem je, da se ob sklepanju varčevalne pogodbe še ni treba opredeljevati, za kaj bo posojilo koriščeno.

Na podlagi namenskega varčevanja je moč dobiti različna posojila. Osnova za posojilo je, da občan varčuje namensko najmanj dve leti. Varčuje lahko redno mesečno dve leti, ali pa z enkratnim

Ob vseh teh razmišljajih in pojasnjevanjih, razgovorih z graditelji, predstavniki banke, stanovanjske zadruge in delovnimi organizacijami pa smo se dokopali še do nečesa:

Ob sistemsko verificirani in utečeni družbeni pomoči z različnimi posojili pospeševati stanovanjsko gradnjo oziroma razreševanje stanovanjskih problemov se sleherni graditelj najprej sreča s premajhno obveščenostjo na tem področju. Zato bi temu vprašanju morali posvečati veliko večje skrb v delovnih organizacijah, samoupravni stanovanjski skupnosti, bankah, stanovanjskih zadrugah. Morda si še najbolj prizadevajo na tem področju v stanovanjskih zadrugah, kjer pa žal ne morejo še kaj več pomagati, čeprav bi veljalo razmisli, da bi del sredstev vzajemnosti lahko uporabili tudi zadržniki za koriščenje oziroma odobravanje posojil; posebno še, ker se zadruge že pojavljajo tudi na področju blokovne gradnje.

Ob veliko premajhni obveščenosti s tega področja pa se zasebni sestavljalec finančnega načrta oziroma gradnje hiše srečuje še z veliko razdrobljenostjo. Da se seznamti in potem sklene vse pogodbe za posojila, mora največkrat odpreti preveč vrat in izgubiti tako precej časa. Zares dobrodošel bi bil tudi na tem področju nekakšen servis, kjer bi bilo moč na enem mestu združiti vse tisto, kar danes povezujejo banke, organizacije združenega dela, samoupravne stanovanjske skupnosti in stanovanjske zadruge.

A. Žalar

ZA LASTNO STANOVANJE JE POTREBNO VARČEVANJE

Graditeljem nudimo različne kredite!

Podrobnejše informacije dobite v vseh poslovnih enotah

Ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske Kranj

INDUSTRIJA STAVBENEGA POHIŠTVA RIBNICA

KOMBIVAK — kombinirana okna

omarice
z roleto

RV-8/9 80/30/28	RV-10/9 100/30/28	RV-12/9 120/30/28	RV-14/9 140/30/28	RV-18/9 180/30/28	RV-8/12 80/30/28	RV-10/12 100/30/28	RV-12/12 120/30/28	RV-14/12 140/30/28	RV-18/12 180/30/28	RV-8/14 80/30/28	RV-10/14 100/30/28	RV-12/14 120/30/28	RV-14/14 140/30/28
--------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	---------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

mere so modularne

okna dimenzija	KO-6/5 60/60	KO-8/9 80/90	KO-10/9 100/90	KO-12/9 120/90	KO-14/9 140/90	KO-18/9 180/90	KO-8/12 80/120	KO-10/12 100/120	KO-12/12 D 120/120	KO-14/12 140/120	KO-18/12 180/120	KO-8/14 80/140	KO-10/14 100/140	KO-12/14 120/140	KO-14/14 140/140
-------------------	-----------------	-----------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	---------------------	-----------------------	---------------------	---------------------	-------------------	---------------------	---------------------	---------------------

KOS II. — dvojna zasteklitev

RV-14/14 140/30/28	RV-18/14 180/30/28	RV-21/14 210/30/28	RV-10/18 100/30/28	RV-8/22 80/30/28	RV-6/22 80/30/28	RV-10/22 100/30/28	RV-14/22 140/30/28							
KO-14/14 D 140/140	KO-18/14 180/140	KO-21/14 210/140	KO-10/18 100/180	KO-8/21 80/210	KO-8/22 80/220	KO-10/22 100/220	KO-14/22 140/220							
INO-8/12 80/120	INO-10/12 100/120	INO-12/12 120/120	INO-14/12 140/120	INO-18/12 180/120	INO-8/14 80/140	INO-10/14 100/140	INO-12/14 120/140	INO-14/14 140/140	INO-18/14 180/140	INO-21/14 210/140	INO-10/18 100/180	INO-8/22 80/220	INO-10/22 100/220	INO-14/22 140/220

INOVAK — okna z izolacijskim steklom

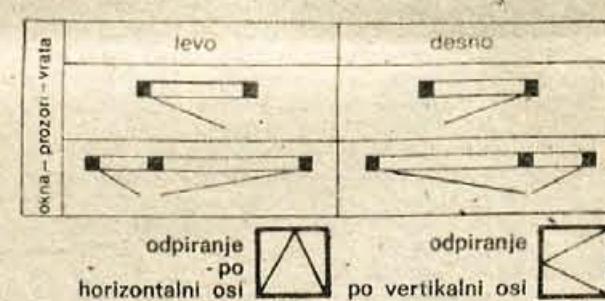
omarice
z roleto

RV-8/12 80/30/28	RV-10/12 100/30/28	RV-12/12 120/30/28	RV-14/12 140/30/28	RV-18/12 180/30/28	RV-8/14 80/30/28	RV-10/14 100/30/28	RV-12/14 120/30/28	RV-14/14 140/30/28	RV-18/14 180/30/28	RV-21/14 210/30/28	RV-10/18 100/30/28	RV-8/22 80/30/28	RV-10/22 100/30/28	RV-14/22 140/30/28	
OKNA dimenzija	INO-8/12 80/120	INO-10/12 100/120	INO-12/12 120/120	INO-14/12 140/120	INO-18/12 180/120	INO-8/14 80/140	INO-10/14 100/140	INO-12/14 120/140	INO-14/14 140/140	INO-18/14 180/140	INO-21/14 210/140	INO-10/18 100/180	INO-8/22 80/220	INO-10/22 100/220	INO-14/22 140/220

fiksne stene

RV-14/14 140/30/28	RV-10/22 100/30/28	RV-14/22 140/30/28
INO-14/14-F 140/140	INO-10/22-F 100/220	INO-14/22-F 140/220

način odpiranja oken

okna z gibljivimi polknji

— mere so modularne

okna dimenzija	JUG-6/6 60/60	JUG-8/9 80/90	JUG-12/9 120/90	JUG-8/12 80/120	JUG-12/12 120/120	JUG-8/14 80/140	JUG-12/14 120/140	JUG-14/14 140/140	JUG-8/22 80/220	JUG-14/22 140/220
-------------------	------------------	------------------	--------------------	--------------------	----------------------	--------------------	----------------------	----------------------	--------------------	----------------------

pomična polkna

G-6/6 60/60	G-8/9 80/90	G-12/9 120/90	G-8/12 80/120	G-10/12 100/120	G-12/12 120/120	G-8/14 80/140	G-10/14 100/140	G-12/14 120/140	G-14/14 140/140	G-8/22 80/220	G-14/22 140/220
----------------	----------------	------------------	------------------	--------------------	--------------------	------------------	--------------------	--------------------	--------------------	------------------	--------------------

sobna vrata — finalizirana mahagoni ultrales

P1-7 P1-8 P1-9	P2-7 P2-8 P2-9	P3-7 P3-8 P3-9
P-1	P-2	P-3

PRIMER: M 16-P2-9

M 16 — globina podboja
P2 — odprtina v vratnem krilu
9 — modularna mera 9 M

modularna mera	proizvodna mera	mizarska svetla mera
7 M	70/205	61/198,5
8 M	80/205	71/198,5
9 M	90/205	81/198,5

globina podboja: 12, 16, 22,28

vhodna in garažna vrata

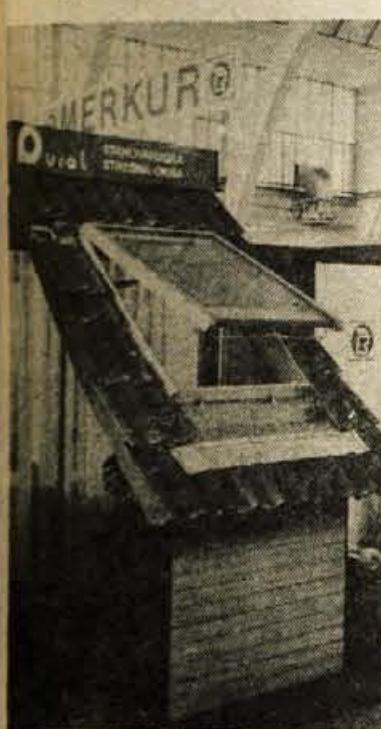
LV-11	LV-11/M2	LV-12	LV-12/M2×2	LV-13	LV-13/M3	LV-23	LV-23/M1	LVG-1/2
-------	----------	-------	------------	-------	----------	-------	----------	---------

Dvakrilna vhodna vrata Garažna vrata dim.:
dim.: 130/209 238/209

LVS-2 dim.: 107/40
LVS-3 dim.: 147/40

LVS-4 dim.: 130/40

MERKUR KRANJ

OBIŠČITE
PRODAJALNE
GRADBENEGA
MATERIALA

- GRADBINKA — Kranj
- DOM — Naklo
- KAŠMAN — Škofja Loka
- PLEVNA — Škofja Loka
- ŽELEZNINA — Gorenja vas
- ŽELEZNINA — Radovljica
- ŽELEZNINA — Bled
- KOVINA — Lesce
- UNIVERSAL — Jesenice

GRADITELJI!

OBVEŠČAMO VAS,

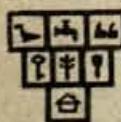
da v MERCATORJEVI prodajalni kuriva in gradbenega materiala v Bratčevi 1 a v Tržiču, telef. 50-894 sprejemamo naročila za:

modularne bloke
navadne zidake NF
betonske kvadre
vogalnike
strešnike
TRAJANKA
in SCHIEDEL dimnike

DOSTAVA NA GRADBIŠČE

MERCATOR—ROŽNIK TOZD PRESKRBA TRŽIČ

SERVISNO PODJETJE KRANJ

Tavčarjeva 45

Delovne enote:

- mizarska
- ključavniciarska
- slikopleskarska
- gradbena
- vodoinštalaterska in centralno ogrevanje
- krovsko kleparska
- električarska

GRADITELJI: VSEGDA TUDI NE MORETE NAREDITI SAMI!

Na voljo smo vam s strokovnimi gradbenimi, fasaderskimi, tesarskimi, krovsko-kleparskimi, inštalaterskimi, pleskarskimi, tlakovskimi, mizarskimi in ključavniciarskimi uslugami.

Prevzamemo tudi kompletno izvedbo objekta.

Ste se odločili za preureditev podstrešja v bivalne prostore?

Zaupajte jo nam, saj imamo tudi v tem bogate izkušnje!

Oglasite se, pripravili vam bomo konkurenčno ponudbo!

Ljubečna Celje

Kaj je Hlevit?

To je izdelek »Ljubečne« Celje, namenjen živihorezem, za izdelavo tal in ometov v vseh vrstah hlevov. Ta izdelana s Hlevitem so dovolj hrapava, topla in odporna na delovanje gnojnice. Na njem se živila počuti varno in ugodno. To pa pomeni za živinorejce posebno zadovoljstvo.

Kako vgradimo Hlevit?

Hlevit vgradimo tako, da ga nanesemo v plasti, ki je debela ca. 3–4 cm. Nanašamo ga še na vlažno betonsko plast. S tem dosežemo boljše spajanje obeh plasti.

Za osušene betonske podlage moramo oprati in navlaziti. Površino vrhnje plasti ne zgladimo. Pustimo jo hrabro, da tako zagotovimo živili varno in ugodno stojisko. Maso pripravimo v razmerju 4 deli Hlevita: 1 del cementa in dodamo vodo v potrebnih količinah.

Opozorilo: Za tako pripravljeno maso mora biti cement deklarirane kvalitete PC 15 p 450.

Poraba Hlevita je pri ca. 3 cm debeli plasti okrog 42 kg na m² in pri 4 cm debeli plasti 56 kg.

Pripravljalec embalaži Hlevit v polietilenih vrečkah po 50 kg.

Na kaj moramo še paziti pri nanašanju Hlevita?

Da bi preprečili nastajanje razpok je potrebno na vseh 4–5 m narediti dilatacijsko fugo. Naivečja površina

med dilatacijskimi fugami je lahko 10 m². Ko nanesemo plast Hlevita, moramo paziti, da prostor, v katerem smo opravili nanašanje zaščitimo pred močnim prephom, mrazom ali vročino. Priporočamo, da površino izdelano s Hlevitem od časa do časa navlažimo z vodo.

Tako pripravljen hlev lahko začnemo uporabljati po 28 dneh.

Tlak iz Hlevita je odporen proti razredčeni mlečni in ocetni kislini od vrednosti pH3 navzgor. Prav tako je odporen proti delovanju urina. Hlevit tlak kaže dobre uporabne karakteristike ter ga je možno uporabiti v vseh vrstah hlevov. To pa je zlasti pomembno pri večjih investicijah, kjer pričakujemo daljšo dobo uporabe. Na to opozarjam zato, ker se v zadnjem času na trgu pojavljajo proizvodi, ki so navidez podobni Hlevitu (opečni zdrob), vendar po funkciji to se zdaleč niso. Zato je prav, da se graditelji preden se odločijo za tlak, posvetujejo s strokovnjaki in zahtevajo od proizvajalcev ustrezne ateste. S tem se investitorji izognijo poznejšim težavam, ki nastanejo zato, ker materiali niso tako kvalitetni.

Vse podrobnejše informacije lahko dobite, če jih zahitevate pri proizvajalcu: Ljubečna, Industrija keramičnih, kislinoopornih in opečnih izdelkov, Ljubečna pri Celju, 63001 Celje, p. p. 13. Telefon (063) 25-800, 22-650. Telegram Ljubečna, telex 33683.

Ljubečna Celje

TOVARNA MONTAŽNEGA PIBORA
IN ROČNEGA ORODJA
64290 TRŽIČ, BISTRICA 132
TEL. (064) 50-040

 metalka

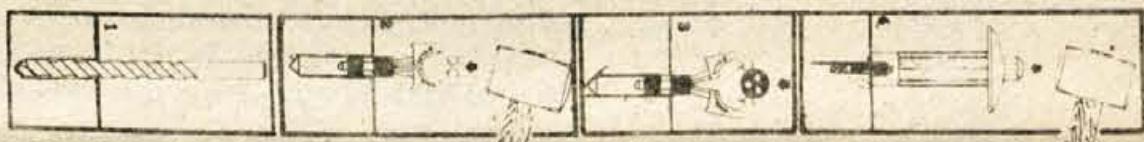
NOVO NA TRGU — NOVO NA TRGU — NOVO NA TRGU

triglav tržič

kabelske objemke TKO 9–11
s posebnim zabijačem

za pritrjevanje kablov nad ometom, v lesu ipd.

Montaža je zelo enostavna — glej skice!

Iuknja Ø 8, globina 35 mm

V prodaji v vseh bolje založenih trgovinah z elektromaterialom.

Lepo je biti kipar, lepo in pametno - kamnosek

Stoletja dolgo je veljalo prepričanje, da je poklic kamnoseka nekaj težkega, nekaj skratka, kar človeku nič ne bi privoščil. Delo v vročini, enolično in garaško vihtenje kladiva in že ga vidimo – to je kamnosek.

Tako je bilo včasih. Z razvojem tehnologije pa so stroji odvzeli človeku težko delo in poklic kamnoseka je postal nekaj povsem drugega. Postal je oblikovanje, s poudarkom na lepem, skladnem in natančnem, malodane kiparstvo.

Šola za kamnoseke mladega človeka nauči, kako naj obrne kamen, da najde pravo žilo ter ga s pomočjo mehanizacije obdela do najbolj zahtevnih oblik. Kot pika na i nato sledi še montaža, vgraditev izdelkov v razne objekte.

Pa ne le to, da delo sodobnega kamnoseka ni več težko, tudi plačilo za njegovo delo je znak pametne odločitve za ta poklic. Povprečni mesečni osebni dohodek kvalificiranega kamnoseka danes presega 18.000 dinarjev.

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST SRS
JE PODALJŠALA ROK ZA VPIS NA SREDNJI
GRADBENI ŠOLI – ODDELEK
ZA KAMNOSEŠTVVO DO 30. 9. 1983.

Delovne organizacije, ki so združene v slovensko kamnoseško skupnost, vsem dijakom na tem oddelku nudijo več kot veliko:

- brezplačno bivanje in hrano v dijaškem domu
- brezplačne šolske potrebščine
- stipendije in kar je najpomembnejše v tem času
- zagotovljeno zaposlitev.

Ce se nisi star 18 let in če imaš dokončano osnovno šolo potem je še čas, da se odločis in tudi ti postaneš član skupine zanimivih strokovnjakov, ki svoj pečat vtičajo v večne oblike kamna, mojstrov, ki jim ljudje se vedno pravijo kamnoseki, le da danes to besedo izgovore s spoštovanjem.

Za vse informacije poklici sedež skupnosti, ki je v DO Mineral, Ljubljana, Letališka 5, kadrovska služba, tel.: (061) 443-210 oz. (061) 447-419 ali najbljžo delovno organizacijo, članico kamnoseške skupnosti: Marmor Sežana, Marmor Hotavlje, Ingmag Pohorje – Josip dol, Industrija granita Oplotnica – Oplotnica, Obnova TOZD Obrtno delo Celje.

KAMNOSEŠKA SKUPNOST SLOVENIJE

Prenesite del skrbina banko

Ali ste tudi vi dobili splošno položnico za poravnavanje stroškov porabe električne energije? Poslovanju preko poštih položnic se lahko izognete. Pooblastite banko, da bo v vaše breme mesečno poravnava stroške za porabljeno električno energijo. Za otvoritev pooblastila je potrebno le, da se s poštno položnico zglasite v enoti banke, kjer imate tekoči račun. Banka vam bo odprla trajno pooblastilo in vas mesečno obveščala o višini zneska, ki ga je nakazala Elektrogospodarstvu.

Do prejetja omenjenega obvestila morate še naprej poravnavati stroške za porabljeno električno energijo v zneskih in po datumih, ki so navedeni na položnici. Razmislite o prednostih omenjenega načina poravnavanja obveznosti do Elektrogospodarstva in izkoristite ugodnost, ki vam jo nudi vaša banka.

hitreje do cilja

KIT — Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske, Kranj
TOZD KOMERCIALNI SERVIS,
KRANJ, n. sol. o.
Skladišče gradbenega materiala
HRASTJE, tel.: 26-371

OBVESTILO GRADITELJEM!

Nudimo vam po konkurenčnih cenah gradbeni material:

- STAVBNO POHIŠTVO INLES
- parket
- cement
- hidrirano apno
- Schiedel — YU — dimnik
- modelarno opeko
- strešno opeko
- izolacijske materiale
- betonske mreže
- betonske mešalce 100 litrov

GRADITELJI!

TUDI ZA VAS
JESENICE
BLAGOVNICA
FUŽINAR
kovinotehna

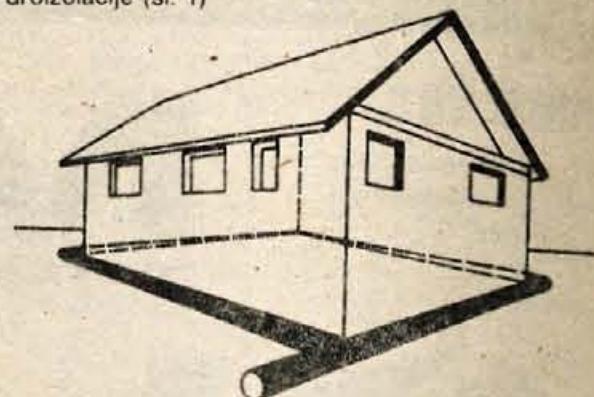
MINERVA

tovarna za predelavo
plastike p. o.
63310 Žalec - Zabukovica
telefon (063) 707-160
telex: 33542 yu mineva

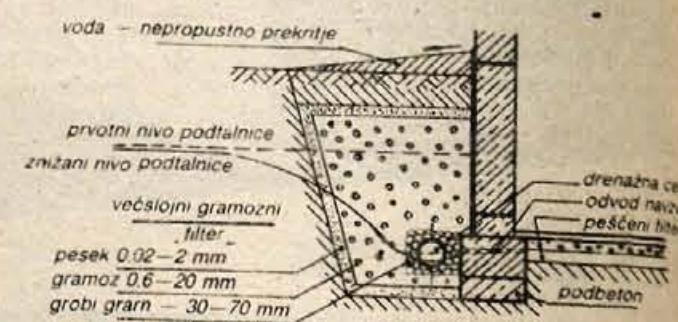
DRENAŽA STAVBNEGA ZEMLJIŠČA

1. Zemljišče, na katerem želimo graditi stanovanjsko zgradbo, je često zamočvirjeno zaradi vode, ki se pojavlja ob padavinah s pronicanjem v tla, zaradi nastopa visoke podtalnice ali pa zaradi kapilarnega vpijanja in širjenja. Pri stiku z vlažno zemljo se vlage navzamejo tudi posamezni konstruktivni deli zgradb. Najbolj so pri tem izpostavljeni temelji, kletni zidovi in tlaki v kleti oz. pritlični etaži. Medtem ko vlaga temeljem zaradi lastnosti uporabljenega materiala — betona — ne škodi in jih navadno pred vlago ne ščitimo, je potrebno zaščiti ostale dele zgradbe nad temelji, predvsem kletne, obodne zidove in tlake. Če tega ne storimo, lahko pride do luščenja ometov, zaradi zmrzovanja do razpada veznih malt in nazadnje celo do rušenja zidov. Vlaga povzroča tudi gnitje lesnodelov konstrukcije. Pospešuje razvoj glivic in plesni in ogroža zdravje ljudi, ki bivajo v takih prostorih.

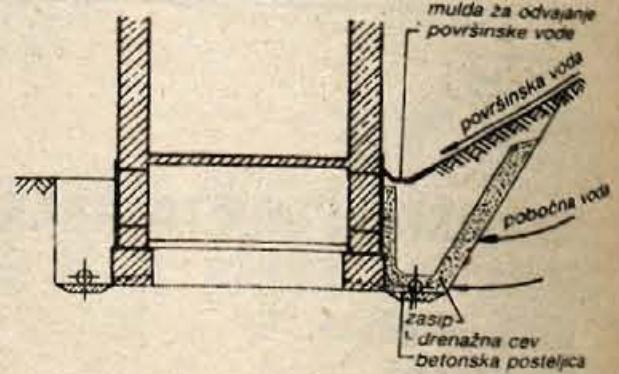
Naknadno osuševanje in sanacija vlažnih konstrukcij sta zelo težko izvedljiva, vedno pa povezana z visokimi stroški, zato je potrebno že ob sami gradnji predvideti pravilno odvodnjajanje in osuševanje (dreniranje) zemljišča in izvedbo dobre izdvojilacije (sl. 1).

Za izvedbo prvega ukrepa, to je dreniranja, nudi Minerva, tovarna za predelavo plastike iz Žalcia prikladen paket hišne drenaze, ki vsebuje vse elemente, potrebne za uspešno izvedbo tega ukrepa pri povprečni družinski stanovanjski hiši. V primeru, da je objekt večji, je vedno mogoče manjkajoče elemente dokupiti. Strokovnjaki iz Minerve pa bodo radi storovali, kako v specifičnih pogojih drenažo kar najbolje izvesti.

Sl. 2, primer pravilne izvedbe drenaze pri podkletnih zgradbah.

Sl. 3, primer zaščite pred pobočno vodo z drenazo pri zgradbah v nagnjenem zemljišču.

OBVESTILO

Velika izbira . . .

- talnih oblog v kletni etaži
- pohištva za vaše stanovanje v drugem nadstropju

v Veleblagovnici GLOBUS, Kokra Kranj

S SODIŠČA

Varnostnik odnašal orodje

Od varnostnika v delovni organizaciji se pričakuje predvsem izvajanje premoženja, M. Zor pa je ravnal prav nasprotno

Radovljica — Na 10 mesecev započel obsojen pred temeljnim sodiščem v Radovljici 33-letni Miroslav Bleda, ker je iz delovne organizacije Elmont v nekaj mesecih odnesel za okoli 27.000 din raznega orodja in drugega materiala.

Odnesi iz centralnega skladisača bilo težko, se posebej v nočnem času, ker so takrat pri roki vsi ključi. Je bil namreč od leta 1980 v Elmontu zaposlen kot varnostnik, na delu pa so seveda vsa vrata, vsa skladisača in materiala dosegli roke. Zor je svoje delno mesto izkoristil za osebne potrebe. Pred sodiščem se je sicer zagovarjal, da je začel jemati iz skladisača, ker je bil v finančni stiski, vendar pa sodišče takšnega zagovora ni moglo sprejeti, saj je bil redno započel in je prejemal redni mesečni številkodok. Tako je v desetih mesecih od septembra leta 1981 pa do junija neslo iz skladisača za 15.630 din raznega orodja in ga po smesno nizki ceni prodal Ferdu Rotarju z Blejske Laže, ki je vedel, kakšno delo izvaja Zor v Elmontu in da ima dovolj vseh prostorov. Ker je bilo

prav takrat zelo težko dobiti »ppr-kabel«, je Rotar nagovoril Zora, naj bi odnesel iz skladisača tudi nekaj kolutov takega kabla različnih dimenzij. Pri inventuri je bilo ugotovljeno, da je Zor odnesel 600 metrov kabla, vrednega 11.740 din, in ga po nizki ceni prodal Rotarju, ta pa ga je pod sti višji ceni prodajal naprej. Zor je vzel v skladisaču tudi vrtalni stroj, ki so ga tudi našli pri Rotarju, vendar mu ga je Zor le posodil.

Ko se je vse skupaj odkrilo, je bilo vse orodje najdeno pri Rotarju. Prav tako so kupci vrnili tudi kolute kabla, le eden je bil že porabljen. Pri odmeri kazni je sicer dosegel upoštevanje, da je Zor zagrešil kaznivo dejanje tativne na delih in opravljenih varnostnik, ki mu je zaupano varovanje družbenega premoženja, in da je s tem izrabil svoj položaj. Zaradi nagovaranja h kaznivemu dejanju je sodišče Ferdu Rotarju prisodilo pol leta zapora, občanu, ki je kupil kabel, čeprav bi lahko vedel, da je ukraden, pa denarno kazeno 3000 din. Zor mora vsem, ki so morali vrnilti nepošteno kupljeni kabel, povrniti škodo.

Kazen za rop

janost ni nobeno opravičilo za kazniva dejanja, na kar se je izvarjal pred sodiščem J. Sedlarevič

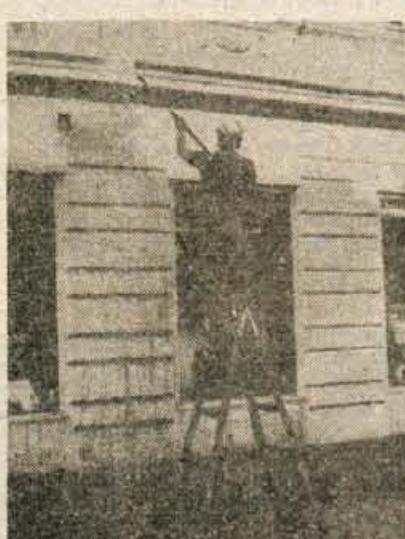
Kranj — Na 2 leti in 5 mesecev započel obsojen pred temeljnim sodiščem v Kranju 25-letni Jagoš Sedlarevič sicer zaradi ropa in tativine dveh poskusov tativine in velike škode. Sedlarevič je sredi aprila letos počel v Kranju, okoli 20.30 pa je na temi cesti srečal prav tako vinjetnega M. M. ter ga oropal. Presenečen občan je zgrabil za suknjič in vrat, ga podrl na tla, med ruvanjem pa mu je iz suknjiča vzel zdravljeno izkaznico in beležko, iz zadnega hlačnega žepa pa nekaj drobir. Občan se je posrečil zbezati, ker je prijavil in kasneje Sedlareviča tudi prepoznaš.

Tista večera okoli polnoči se je Sedlarevič sukal tudi okoli gostilne v mestu. Mimoidoči občan ga je vidi, kako je s komolcem suval v trikotno avtomobil, nato pa, ko je opazil, da nekdo gre, stopil k mestnemu avto-nobilu in se delal, da bi avtomobilsko ključe. Ob-

čan je stopil po lastnico avtomobila, medtem pa je Sedlarevič stekel, vendar ga je neki občan ujel, tako da so ga pridržali do prihoda miličnikov. Pri Sedlareviču so ob tem našli dokumente nekega občana ter zato sklepali, da mu je denarnico ukradel. Sedlarevič je sicer trdil, da mu jo je ta občan dal kar sam, ko je prijel nameraval prenocevati, vendar mu tega sodišče seveda ni verjelo; da je bilo drugače, je potrdil tudi oškodovan občan.

Sedlarevič ni prvič poskušal brskati po tuji avtomobil, pac pa se je tega lotil že konec lanskega leta, ko ga je v svojem avtomobilu prepoznala občanka, v katere avtomobil je nato poskušal vlotiti sredi aprila in so ga pri tem znova zasacili. Tudi v tem primeru je pobegnil, odnesel pa ni iz avta nicesar.

Sodišče se je na podlagi pričevanja pričevajočega, da je Sedlarevič kriv vseh štirih kaznivih dejanj ter mu za ta dejanja izreklo enotno kaznen dveh let in pet mesecev zapora. Pri tem je upoštevalo, da je sicer še zelo mlad, da je dejanja zagrešil pod vplivom alkohola in da je v dveh primerih ostalo le pri poskusu kaznivega dejanja ter škode ni bilo. Seveda sodišče ni moglo mimo tega, da se je lotil v primeru ropa slabotne osebe, razen tega pa je bil za podobna dejanja že dvakrat obsojen, toda očitno ga to še ni spomnjevalo. L. M.

Sajaste fasade — Hiše v Prešernovi ulici — in ne samo tu — so zadnji čas takoj črne od sij in pepla, da jih je treba oprati kar z vodo. Takšno pranje svojih poslovnih stavb so pretekli reden naročile Astra, Ljubljanska banka in Živila. — Foto: I. Kokalj

Umrl mesec dni po nesreči

V Kliničnem centru v Ljubljani je v nedeljo, 25. septembra, umrl Suleiman Ademi (roj. 1957), ki se je 29. avgusta letos hudo poškodoval na Blatih pri Gorenji vasi. Pri podiranju varovalnega odra na gradbišču stanovanjskega bloka RUZV v četrtem nadstropju ni bil zavarovan z vrvjo, tako da je padel z višine 40

Iskali alpinista

V nedeljo, 25. septembra, popoldne so gorski reševalci iz Kranjske gore začeli iskati pogrešana alpinista Klemena Valonterja iz Mojstrane in Rafaela Kolbeta iz Kranja, ki sta prvič dan vstopila v steno Rušice. Alpinista sta prenočila v steni, dopoldne pa naj bi se že vrnila v Gozd Martuljek. Vendar pa sta alpinista zaradi krušljivosti terena počasi sestopala v steni in prisla v dolino šele okoli 17. ure. Medtem so gorski reševalci že s helikopterjem pregledovali nedostopne terene Rušice in iskali pogrešana alpinista, ki pa sta živa in zdrava sestopila sama.

NESREČE

AVTOMOBILA TRČILA

Kranj — Na regionalni cesti med Kranjem in Lahovčami se je v petek, 23. septembra, nekaj po 9. uri pripetila prometna nezgoda vozniški osebnega avtomobila Mihaela Čemažarju (roj. 1912) iz Kranja. Na ravnem delu ceste je pred Čemažarjevim avtomobilom ustavljal tovornjak, zaradi prekratke varnostne razdalje pa vozniški Čemažar ni mogel pravočasno ustaviti, zaviral je in zaviral v levo na nasprotni vozni pas, po katerem je prav tedaj pripeljal vozniški osebnega avtomobila Jožica Kališnik iz Kamnika. V trčenju je bila Kališnikova lažje ranjena, na avtomobilu pa je za 160.000 din škodo.

ZADEL PEŠCA NA PREHODU

Naklo — V petek, 23. septembra, ob 13.20 se je na magistralski cesti v Naklem pred gostilno Marinšek pripetila huda prometna nezgoda. Vozniški osebnega avtomobila Martin Grobin (roj. 1957) iz Podnarta je na prehodu za pešce zadel Jelenka Pavlovič (roj. 1960), ki je prav tedaj prečkal cesto proti avtobusni postaji. V trčenju si je pešec zlomil nogo in dobil druge poškodbe.

PREVRNIL SE JE S KOMBIJEM

Golnik — V petek, 23. septembra, nekaj po 21. uri se je na regionalni cesti Senično—Golnik pripetila prometna nezgoda vozniški kombija Enverju Mrsicu (roj. 1959) iz Kranja. Zaradi neprimerne hitrosti je kombi zanesel, tako da se je nekajkrat prevrnil. Voznik in sопotnik sta bila ranjena in so ju pripeljali v Klinični center. Škoda je za 80.000 din.

Z AVTOM V DREVO

Bitnje — V petek, 23. septembra, ob 23.30 se je na regionalni cesti v Zg. Bitnjah pripetila nezgoda vozniški Pavletu Kalanu (roj. 1955) iz Virnje. Njegov avtomobil je zaradi neprimerne hitrosti zanesel v levo na neutrjeno bankino, kjer je trčil v drevo. Pri tem je voznik padel iz avtomobila in se ranil, pripeljal so ga v Klinični center. Škoda na avtomobilu je za 150.000 din.

TRČIL Z AVTOBUSOM

Kranj — Na regionalni cesti Kranj—Golnik se je v soboto, 24. septembra, ob 14. uri pripetila prometna nezgoda vozniški kolesa z motorjem Stanetu Fistru (roj. 1937) iz Strahinja. Fister je pripeljal po lokalni cesti od smetiščne Jame in v križišču z regionalno cesto zavilj v levo proti Golniku. Prav tedaj pa je pripeljal avtobus, vozil ga je Valentin Martinjak, vendar pa kljub zaviranju nesreči ni mogel preprečiti. V trčenju je odbilo vozniški kolesa na travnik, kjer je bležal mrtev.

NEPREVIDNO NA PREDNOSTNO CESTO

Kranj — V nedeljo, 25. septembra, nekaj pred 11. uro se je na regionalni cesti Kranj—Brnik pripetila prometna nezgoda zaradi izsiljevanja prednosti. Vozniški osebnega avtomobila Božidar Gržanič (roj. 1956) iz Kranja je pripeljal po neprednostni cesti s Planine, pri vključevanju na prednostno regionalno pa je izsilil prednost vozniški osebnega avtomobila Janezu Ostermanu (roj. 1936) iz Britofa. V trčenju je bil ranjen sопotnik v Ostermanovem avtomobilu Franc Sajović, skoda na avtomobilu pa je za 280.000 din.

TRČILA V OVINKU

Rudno — V nedeljo, 25. septembra, se je nekaj pred 14. uro na regionalni cesti Rudno—Rovtarica pripetila prometna nezgoda. V nepreglednem ovinku sta se srečevala vozniški osebnega avtomobila Jurij Lovsin (roj. 1939) iz Škofje Loke in vozniški osebnega avtomobila Tomaž Eržen (roj. 1958) z Rudnega. Pri zaviranju je vozniški Lovsin zanesel, tako da sta avtomobili trčela. V nesreči ni bil nikje ranjen, skoda na avtomobilih pa je za 110.000 din.

Za večjo prometno varnost

Odslej pismeno opozorilo

Odslej bodo miličniki uporabljali namesto ustmenih, pismena opozorila za voznike, ki so napravili prometni prekršek. O teh prekrških se bo vodila tudi računalniška evidenca, zato lahko voznik, ki pogosteje dela prometne prekrške, pričakuje povabilo k sodniku za prekrške. Za hujse prekrške pa bodo veljali tudi posebni vzgojni ukrepi kot na primer odvzem voznika dovoljenja in ponoven preskus poznavanja prometnih predpisov ter voznih sposobnosti.

Pismeno opozorilo ima poleg osebnih podatkov o vozniku takole vsebino:

Zaradi take in podobne napake umre na naših cestah letno več sto ljudi, nekaj tisoč pa je težje ali lažje ranjenih, velika pa je tudi gromota škoda. Kot udeleženec v prometu se morate prilagajati razmeram na cesti in ob njih, nenehno skrbeti za svojo varnost in varnost drugih, vedno premisljeno ravnati in spoštovati prometne predpise. S tem opozorilom želimo prispevati k večji varnosti na cesti in vas opozoriti, da na njej niste sami in da z nevarno vožnjo ogrožate sebe in druge udeležence v prometu. Z varno vožnjo lahko tudi vi prispevate k izboljšanju varnosti na naših cestah.

Pismeno opozorilo je ena od preventivnih oblik zmanjševanja nezgod v našem prometu, sprejetih z zakonom o varnosti cestnega prometa v začetku lanskega leta. Učinki takšnih opozoril bodo seveda vidni sele, ko bo ta novost zaživelna tudi v praksi.

M. Mrak

Pešci najbolj ogroženi

Letos je v prometnih nesrečah na Gorenjskem umrlo izjemno število pešev — Kaj storiti za večjo varnost?

Kranj — Letos je do konca prejšnjega tedna na gorenjskih cestah v prometnih nesrečah umrlo že 17 pescev. To je med 35 letošnjimi prometnimi žrtvami domača polovica. Številka je vsekakor osupljiva in potrebuje počitne analize in razlage, vendar je to treba prepustiti strokovnjakom. Vendar pa se samo po sebi visluje kup vprašanj, če smo za svojo varnost na cesti res napravili že dovolj.

Ceprav že vrsto let večina pešev dokaj disciplinirano prečka cesto po označenih prehodih, pa sem in tja se steče kdaj kar tako čez cesto in včasih tudi tvega, da ga kaj povozi. Če nas ob tem zlosti milici in morda celo zaživijo na piščalko ali nas ustremo opomni, smo seveda v zadregi. Če pa se temu pridruži se mandatna kazna, ki jo seveda za tak prekršek predvideva zakon o varnosti prometa, smo kar nekam užaljoni. Tako se je v začetku septembra, ko je zaradi začetka šole na cestah trajala akcija za varno pot solarij, marsikater pesec, če je mimo prehodov mahnil čez cesto, moral poravnati mandatno kazeno.

Kaj bi lahko pešci glede na to, da se zdaj pogosteje kot prejšnje čase podajamo od doma peš, storili za svojo varnost? Večerni mrak je zdaj zgodnejši, tudi zjutraj je še temno, ko gremo v šolo, na delo, vendar pa morda le kake mu solarij s torbice visi svetloba odbijajoč obesek. Ta s svetlikanjem dovolj zgodaj pove vozniku, da je pred njim pešec. Kljub temu, da so ti obeski — kresnički jim pravimo, v prosti prodajajo, pa ni opaziti, da bi jih imeli tudi odrasli, pa ceprav bi se kako prav prisli morda tudi na večernem sprehodu ali ob putovanju hitejnu na avtobus. To bi bilo še posebej priporočljivo na prometnih cestah, kjer sploh ni pločnikov, le teh pa je v Kranju kar precej, na primer Jezerska cesta, ki je verjetno ena najbolj nevarnih.

Morda bi proizvajalec ponudil se drugačne svetlobne obeske in trakovke primerne obesilim, kresnički pa je sicer izključeno namenjena otrokom in mladini, ob posankjanju boljše zaščite pa je seveda primerna tudi za odrasle.

L. M.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

ZAKLENJENA V STANOVAJNU

Kdo ve ali bo mož zadržal ženo, če jo zaklepa v stanovanje? Tak način kratenja svobode je poskusil možakar iz Radovljice in lepo zaklenil ženo v stanovanje, tako da niti ni mogla na delo. Vsa huda je kasneje pritekla na postajo milice in zatožila moža, češ da to ni bilo prvič. Morda pa bi si lahko pomagala z drugim ključem?

PIVSKO VANDRANJE OKOLI TRIGLAVJA

Osem gorskih reševalcev iz Mojstrane je sredi septembra zmanjkovali v Triglavskem pogorju pogrešanega planinca. Njegov tovariš je se namreč močno nadejan vrnil v Aljažev dom sam, presmrščal ves dan, zvečer pa je iskal svojega druga, saj se ni mogel spomniti, kje ga je izgubil. Ko sta se namreč zjutraj kar precej optila začela iz Vrat vzenjeni proti Triglavu, sta si pomagala še z žganjem in vinom. Padec po mličinu in ogrevnine so prvega vsaj toliko streznile, da se je obrnil nazaj v dolino, drugi pa je kolovratil naprej, ne da bi vedel, kaj se s tovaršem dogaja. Dokopal se je do Staničeve koče in tam prespal, drugi dan odšel na Triglav, nato pa jo je mahnil preko Bohinja nazaj na rodno Stajersko. Ker GRS pri nas ne računa iskanja pogrešanih, bi za tako obnavlanje v gorah, kot sta si ga privoščila razposajena Štajercica, kazalo uvesti kakšno »prostovoljno« čiščenje triglavskih strmin ob ptičju ciste studenčnice.

OKRADEL SPECEGA

Ko je utrujen lastnik sreda belega dne oddrel mal kakšno urico v

avtomobilu, se je zbudil brez šopa ključev. Duho vitezu ni bilo manj, da ne avtomobila ne voznika, ocitno so ga zanimali le predmeti, do katerih se pride s temi ključi. Zato pozor — če že spite podnevi v avtu, se vsaj zaklenite!

Bojan Ropret — prvak Sredozemlja

Po uspešni sezoni med poklicne kolesarje

Bojan Ropret, kolesar kranjske Save, je na sredozemskih igrah v Maroku zmagal v posamični dirki in prispeval levji delež, da je jugoslovanska reprezentanca v ekipni vožnji zasedla drugo mesto za Italijani, predtem na svetovnem prvenstvu v Švici pa še teže doseženo šesto mesto. Po izjemno uspešni sezoni namerava prestopiti med italijanske poklicne kolesarje. »Po enajstih letih tekmovalj in treningov bi rad za garaško delo dobil tudi nekaj denarja in obenem odgovoril na vprašanje, koliko veljam med tujimi vrhunskimi kolesarji. Upam le, da mi Kolesarska zveza Jugoslavije ne bo delala težav,« pravi Bojan.

Hotemaž — Vedno na očeh tekmev, med ubežniki ali zasledovalci, s prenojeno majico, vseskozi tudi z mlijivo na zmago. Takšen je Bojan Ropret, 26-letni kolesar iz Hotemaž pri

Marjanovič in Gašperin gojenjska prvaka

Zirovnica — Na 30-metrski skakalnici v Glencu na Breznicu je bilo letošnje gojenjsko prvenstvo v smučarskih skokih na plastični skakalnici za mlajše in starejše pionirje. V obeh skupinah sta zanesljivo zmagala domača tekmovalca — pri starejših pionirjih Marjanovič pred Dobnikarjem in Kaltenekarjem in pri mlajših pionirjih Gašperin, ki je opravil z vsemi najboljšimi s preteklega republiškega prvenstva s Knafljem, Petkom, Jagodcem in Kopacem. Tekmovalja so se poleg domačinov, članov skakalne sekcije TVD Partizan Zirovnica, udeležili še pionirji Triglava iz Kranja, Tržiča in iz Žirov.

REZULTATI — starejši pionirji: 1. Marjanovič (Zirovnica) 214,9 (33, 31), 2. Dobnikar (Triglav) 207,9 (31, 5, 30), 3. Kaltenekar (Zirovnica) 207,1 (31, 31), 4. Jelenko (Žiri) 202,5 (30, 5, 30), 5. Lipar (Triglav) 195,6 (30, 29, 5); mlajši pionirji: 1. Gašperin (Zirovnica) 213,3 (31, 5, 31), 2. Knafl (Triglav) 206,0 (30, 30, 5), 3. Petek (Zirovnica) 204,3 (30, 30), 4. Jagodic (Zirovnica) 202,1 (29, 5, 30), 5. Kropar (oba Triglav) 193,9 (29, 5, 29, 5).

M. G.

Sportne igre delavcev kranjske občine

V treh panogah končana tekmovalja

Kranj — Na letošnjih 17. sportnih igrah delavcev kranjske občine — prirejih občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Kranj — potekajo tekmovalja v 14 športnih panogah, v košarki, roketometu, obojkji, kegljanju, streljanju, plavanju, šahu, balinanju, namiznem tenisu, kolesarstvu, orientaciji, malem nogometu, vaterpolu in tenisu. Doslej so končali s tekmovaljami v treh panogah — v šahu, streljanju in plavanju, kjer so največ uspeha imeli delavci Iskre Kibernetike in Save.

REZULTATI — šah — moški — ekipno: 1. Iskra Kibernetika I, 2. Sava, 3. Iskra ERO, posamezno: 1. Mazi

Tek in pohod čez Rašico

Rašica — Ob obletnici požiga Rašice, prve slovenske vasi, ki so jo upepelili okupatorji, prireja športno društvo Novinar iz Ljubljane v nedeljo, 2. oktobra, šesti tek in pohod čez Rašico. Start bo ob 11. uri pri športno rekreacijskem centru na Ježici. Proga bo dolga 13,7 kilometra in bo vodila tekače in pohodnike preko črnuškega mosta v Gameljne in čez Tabor v dolino Črnušnico, na Straški vrh, mimo spomenika Cenetu Štuparju do vase Rašice in odtod nazaj na Ježico. Prijave za tek in pohod sprejema športno društvo Novinar na naslov ŠD Novinar, Ljubljana, Staničeva 41 (telefon 061-312-324) ter uro pred pričetkom tekmovalja na prireditvenem mestu. Vsi udeleženci bodo prejeli spominske značke, prvi trije v tekih tuji kolajne.

tek olimpijskih iger v Moskvi. Druga Ropretova olimpiada.

»Osmo mesto v ekipni vožnji je bil uspeh. V dirki posameznikov pa smo bili že vnaprej obsojeni na neuspeh, saj bi se morali za tehnično zelo zahtevno progo posebej pripravljati. V Moskvi je olimpijsko gibanje zašlo v krizo. Njegovo mešanje z interesni politike je vplivalo tudi na razpoloženje v olimpijski vasi in na tekmovališčih.«

Po Moskvi je Bojan nastopal še na treh svetovnih prvenstvih — na Češkoslovaškem, v Angliji in letos ob koncu avgusta v Švici, kjer je jugoslovanska reprezentanca dosegla najboljšo uvrstitev — šesto mesto. Le za 48 sekund je zgrešila bronasto medaljo.

»Prvi 25 kilometrov smo vozili prepočasi, da bi se lahko ob koncu vmešali v boj za kolajne. Zadnjo četrtino proge pa so bili od nas hitrejši že zmagovalci, kolesarji Sovjetske zveze. Dosežek iz Švice je spodbud za še boljše delo. Menim, da ni več daleč čas, ko bo v ekipni vožnji tudi Jugoslavija osvojila kolajno... V posamični dirki se je kmalu po štartu skupina razpolovila. Glavnina je ušla, še utrujen od ekipne vožnje pa niti nisem imel dovolj moči za preobrat. Ni bilo smisla nadaljevati, nezadovoljen sem odstopil.«

Iz Švice je Bojan in ostale jugoslovanske kolesarje vodila pot preko Splita na sredozemske igre v Casablancu, v Maroko. V ekipni vožnji so osvojili drugo mesto za Italijani. Bojan je postal prvak Sredozemja.

»Bila je to ena najtežjih ekipnih dirk,« poudarja kapetan jugoslovanske reprezentance. »Nezanska vročina, vseskozi vzpenjača proga in ob tem še veter v prsi, ki niti za trenutek ni dovolil počitka. Zdela se mi je, kot da je proga za 20 kilometrov daljša kot običajno. Škoda, ker ni bil z nami Čerin, sicer bi Italijani težje prišli do zlate. V dirki posameznikov sem se tokrat že pred startom zaklel, da bom še z nekaterimi kolesarji uvežbal glavnini. To mi je pri 30 kilometrih tudi uspelo. »Odlepila« se je skupina, v kateri smo bili po eni Jugoslovar, Grk, Francoz, Italjan, Marokanec, Španec in Alžirec. 20 kilometrov pred ciljem sem skupščil prvi pobegniti. Tekmeci iz skupine so vsak poskus prepričili in štiri kilometre pred ciljem 183 kilometrov dolge dirke je že postal jasno, da bo dirko odločil finiš. Začeli smo taktizirati, voziti povsem počasi in si nabirati moči za zadnje metre. Tisoč metrov pred ciljem je prvi poskusil Francoz, za njim Grk. Nadaljnji razplet pa je tako znan.«

Ropret je z zlato kolajno in prvim mestom na sredozemskih igrah dosegel enega največjih posamičnih uspehov v domala 100-letni zgodovini jugoslovanskega kolesarstva, čeprav mu je med letošnjimi dosežki ljubše četrto mesto na šestdnevni, 1200 kilometrov dolgi etapni dirki v Italiji, v močni konkurenči kolesarjev iz 25 držav. V 11 letih je veliko prispeval k ugledu jugoslovanskega kolesarstva v svetu in posredno tudi k razmahu kolesarskega športa v Jugoslaviji. Po uspešni letosnjem sezonu namerava po zgledu Vinka Polončiča prestopiti med italijanske poklicne kolesarje. V kolesarskem klubu Sava njegov odločitvi ne bodo nasprotovali. Upa, da se bo klub olimpijskim igram prihodnje leto s tem strijnjala tudi Kolesarska zveza Jugoslavije.

»Zakaj odhajam v Italijo? Zato, da bi za garaško delo — in kolesarstvo to je, saj letno prevozim preko 20 tisoč kilometrov — zaslužil tudi nekaj denarja. Pri 26 letih sem in treba po poskrbeti za stanovanje in še za kaj. V Italiji pa me vlečejo tudi nastopi na daljših, šest do sedem ur trajajočih dirkah profesionalcev. Giro D' Italia je želja vsakega kolesarja. Tu bom tudi dobil odgovor, koliko veljam med najboljšimi,« govori o svojih načrtih Bojan Ropret.

C. Zaplotnik

Tržičani vabijo na kros

Tržič — V počastitev krajevnega praznika Pristave, Križ, Sebenj in Seničnega bosta krajevna skupnost Senično in tržička telesnokulturna skupnost pripravili v ponedeljek, 3. oktobra, ob 15.30 v Seničnem občinskem prvenstvu v krosu za posameznike in ekipe krajevnih skupnosti. Tekmovalci bodo razdeljeni v 12 starostnih skupin. Proge bodo dolge od 800 do 5000 metrov. Pravico nastopa imajo vsi občani Tržiča. Najboljši v posameznih skupinah bodo prejeli kolajne, najuspešnejše krajevne skupnosti pa pokale. Prijave sprejema prireditelj v pisarni TKS Tržič (Bračičeva 4) ali po telefonu 50-342 do ponedeljka, 3. oktobra, do 12. ure ter pol ure pred pričetkom tekmovalja na prireditvenem prostoru. Občinsko prvenstvo je zadnja preskušnja pred izbirnim krosom za sestavo tržičke reprezentance, ki bo nastopila na jesenskem krosu Dela v Ljubljani.

J. Kikel

NAŠI ŠPORTNIKI

Brane Jurkovič:

Tekmovanja so najboljši trening

kegiji je drugouvrščenega Betanca iz kranjskega Triglava prekar za 109 kegljev. Ceprav je imel že po treh nastopih precesnost, je tudi zadnjo preskušnjo v Loku, kjer ga je spremljala vnetih navijačev, vzel zelo resnični meti dosegel osebni rezultat.

Jurkovič je pričel kegljati že v tem letu v svojem rojstnem kraju, kegljišču Simon Jenko na Podgorici, član mladinske ekipe, ki je v tem letu osvojila naslov državnega vaka in je bila več let tudi načelnik Slovenije. Pred petimi leti je postal jugoslovanski reprezentant v kegljaškem dvoboju z Avstrijo, kjer je podiral keglje tudi za reško izbrano vrsto. V članski komandni je prvi večji uspeh dosegel s skupaj s Cebaskom osvojil mesto v parih na gorenjskem stvatu.

Treniram predvsem na teknika, poudarja Brane Jurkovič. Domov in gledišče je zastarelo in dotrajalo, omogoča dobrih priprav. Podobno dogaja tudi ostalim tekmovalcem, malih, vaških klubov, ki so se prepustili sami sebi. Slabše mesta za trening nadomeščajo z veliko in ljubezno do kegljaškega Brane Jurkovič v tem ni noben.

Drugačna organiziranost Koble

Konzorcij smučarskega centra Kobla naj bi nadomestila inova skupnost za razvoj smučarskega središča v Bohinjski Bistrici — Izgradnja gostinskega objekta ne more biti skupen ob katerega bi organizirano sredstva združevali vse — Zdravje povratnih sredstev brezobrestno za dobo 20 let praktično poti isto kot združevanje nepovratnih sredstev

Radovljica — Naše najmlajše smučarsko središče Kobla v Bohinjski Bistrici, ki kot temeljna organizacija spada v okvir radovljškega Planuma, ima danes organiziran konzorcij, katerega izvršilni odbor je predlagal, da bi ga nadomestili z interesno skupnostjo za razvoje tega smučarskega središča. Pripravil je predlog samoupravnega sporazuma in ga predložil v obravnavo občinskega izvršnemu svetu.

Po predlogu sporazuma bi se v interesno skupnost vključile organizacije združenega dela, družbenopolitične skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbene organizacije in društva, krajevne skupnosti ter delovni ljudje in občani, ki samostojno opravljajo gospodarsko in druge dejavnosti. Osnovni cilj vseh članov bi bil izgradnja žičniških naprav s smučišči, sočasna izgradnja gostinskih objektov, prenočitvenih zmožljivosti ter izboljšanje turistične ponudbe prek celega leta. Za dosegajočega cilja bi sredstva združevali z vlaganjem poslovnih sredstev članic, s skupnim najemanjem kreditov, z garancijami za kredite, z vlaganjem sredstev skupne porabe in z odstopanjem deviz. Sporazum predvideva možnost povratnega ali nepovratnega združevanja sredstev, pri čemer bi povratna sredstva združevali brezobrestno za dobo 20 let. Seveda bi sredstva združevali po načelih skupnega dohodka.

Clani konzorcija bi vstop v interesno skupnost potrdili z izjavo in ne bi bili dolžni vplačati članskega deleža. V nasprotnem primeru bi lahko začeli vprašati za vrnitev občani, ki imajo prenočitvene zmožljivosti, članski delež pa je odvisen od vključitve posameznih organizirano turistično ponuditev.

Ponovno pa kaže preventivno združevanja sredstev člankov občinskih izvršnih svetov, temveč skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal, da se na občine postane članica interesne skupnosti, saj tega zakonske ne more biti omogočajo. Obvezno pa delovala pri izdelavi načrtov in slike skupnosti in jih vključuje načrte širše družbenopolitičnosti.

Občinski izvršni svet je po predlogu sporazuma predlagal,

Gorenjci v ligaških tekmovanjih

ROKOMET — Sest gorenjskih ekip zvezni, medrepubliški in republiški je v minulem prvenstvenem kolu doseglo le tri točke. Rokometašice Al-

Jesenski kros na Kokrici

KOKRICA — Smučarski klub Tričev — sekcija za teke in Športno društvo Kokrica — sekcija za rekreacijsko prirejata letosnji jesenski kros, na katerem bodo nastopili tekmovalci vseh starostnih kategorij in predstavniki JLA. Tekmovanje bo v soboto, 1. oktobra, s pričetkom ob 10 uri ob cesti Kokrica—Naklo. Kros bo obenem tudi izbirno tekmovanje za sestavo reprezentance, ki je zastopala kranjsko občino na jesenskem krosu Dela v Ljubljani.

Izlet na Kokrsko Kočno

Planinski društvo Kranj organizira v nedeljo, 2. oktobra enodnevni planinski izlet na Kokrsko Kočno. Odhod avtobusa je ob 8 uri izpred hotela Creina v Kranju. Vodnika sta Eaeisseisen in Grobin. Cena je 100,00 din. Hoje je približno 6 ur.

Amatersko prvenstvo Jugoslavije v golfu

Velik uspeh Dušana Jurmana

BLED — V nedeljo popoldan se je na Bledu, na edinem našem golf igrišču, konalo štiri dni trajajoče sedmo odprto amatersko prvenstvo Jugoslavije v golfu. Poleg desetih domačih igračev na njem nastopilo še blizu sto tujih iz Avstrije, Italije, Nemčije, Svedenije, Češkoslovaške, ZDA in Anglije. Toda bila udeležba na prvenstvu še večja, če ne bi hkrati potekalo enako tekmovanje v sosednji Italiji. V ženskih tekmovanjih se je v sklepni del uvrstilo 16 tekmovalk. Zmagala je Hednova iz Češkoslovakev in Sertrov iz Avstrije. Jugoslavija med ženskami ni imela svoje predstavnice. V tekmovanju moških je član našega golf kluba Dušan Jurman zasedel drugo mesto in dosegel dosjedno najbolj jugoslovaško uvrstitev na prvenstvu naše države. Po prvi dnevni je celo vodil, v naslednjih treh pa ga je prehitel kasnejši zmagovalec Avstrije Dollhaubel. Uspeh Jurmana je dopolnil še Miro Vovk s 14. mestom, medtem ko sta se ostala naša tekmovalka uvrstila v drugo polovico finale skupine — Daniel Kraljčić na 15. in Slavko Vodnov na 42. mesto.

Odprto prvenstvo na Bledu sta uspešno organizirala naša edina golf kluba, teki in ljubljanski, ki združujeta tako domačih in blizu 40 tujih igračev. Letos sta pripravila na blejskem igrišču 24 turnirjev, na katerih je zvrstilo preko tisoč igračev. Ni bilo posebej poudarjati, da je bila večina med njimi tuje, ki so zaradi golfa pustili na Bledu ne tako malo deviz. Turnirji so zato tudi komercialnega, gospodarskega pomena in ne zgolj

C. Zaplotnik

Dušan Jurman z Bleda je na sedmem odprttem amaterskem prvenstvu Jugoslavije v golfu dosegel dolej največji uspeh.

Sportnega značaja. Čeprav je golf v svetu med najbolj množičnimi športi (Japonska ima 900 igrišč), se pri nas še ne je razširil. Še vedno prevladuje mišljeno, da je to le šport bogatih. To ne bo držalo, saj je na blejskem golf igrišču mogoče igrati vso sezono (šest do sedem mesecev) že za 450 dinarjev.

C. Zaplotnik

Uspešno strelske tekmovanje

KRANJ — Občinski štab teritorialne obrambe, občinska konferenca Zvezne vojaških starešin in sekretariat za ljudsko obrambo pri kranjski županiji skupščini so pod pokroviteljstvom tamkajšnjega sveta za ljudsko obrambo letos že drugič pripravili tekmovanje v strelnjanju z vojaško puško občane. Tokrat so privi organizirali tekmovanje za ekipe, ki je bilo v soboto, 17. septembra, na strelišču v Štruklju, dan pozneje pa so tod ponovili svoje strelske sposobnosti posamezniki.

Zadetnega tekmovanja se je klub četvrtemu vremenu udeležilo 79 od skupno 96 prijavljenih ekip. Tričlena moštva so povečini sestavljali predstavniki komitejev za SLO in samozapoščišči iz organizacij podlegajočih del v krajevnih skupnosti krajne konference ZRVS in strelnih družin. Udeleženci so pokazali dobro usposobljenost za rokovovanje z nujnim, doseženi rezultati pa so potrdili dokaj izenačenost v streliških sposobnostih velikega dela moštov.

Tudi nedeljsko tekmovanje, ki je kaže, da je potekalo brez večjih zastojev, je prepričljivo dokazalo veliko zanjočenje občanov za strelistvo. Udeleženci so pokazali dobro usposobljenost za rokovovanje z nujnim, doseženi rezultati pa so potrdili dokaj izenačenost v streliških sposobnostih velikega dela moštov.

Tudi nedeljsko tekmovanje, ki je kaže, da je potekalo brez večjih zastojev, je prepričljivo dokazalo veliko zanjočenje občanov za strelistvo. Udeleženci so pokazali dobro usposobljenost za rokovovanje z nujnim, doseženi rezultati pa so potrdili dokaj izenačenost v streliških sposobnostih velikega dela moštov.

REZULTATI TEKMovanja — ekipa Štruklja družina Tone Nadižar

Planine (138 od 150 možnih krogov), 2.—3. KS Center II in KK ZRVS Center (oba 132), 4. Iskra Kibernetika TOZD TMN (131), 5. SD Franc Mlakar iz Predosej (130), 6. Iskra Kibernetika TOZD Orodjarna (129), 7.—8. KS Primskovo III in Aerodrom Ljubljana I (oba 127), 9. Jelovica TOZD I Preddvor (126) in 10. KK ZRVS Stražišče (124); moški: 1. Jože Lošar (49 od 50 možnih krogov), 2.—4. Zdravko Žižmond, Peter Pečnik, Drago Bajc (vs. 48), 5.—8. Stane Toplišek, Ivan Rakovec, Marjan Umnik, Dušan Gavranovič (vs. 47), 9.—11. Djoko Šaljanin, Mirko Stenovec in Emil Šmid (vs. 46); ženske: 1. Nada Markič (44), 2.—3. Lidija Vodopivec, Vera Lovrenčič (vs. 42), 4. Darinka Smrtnik (39), 5.—6. Irena Rakovec, Lea Mencinger (vs. 36), 7. Darja Pirec (19), 8. Magda Kirbič (16), 9. Ana Parte (15), 10. Lidija Götz (14).

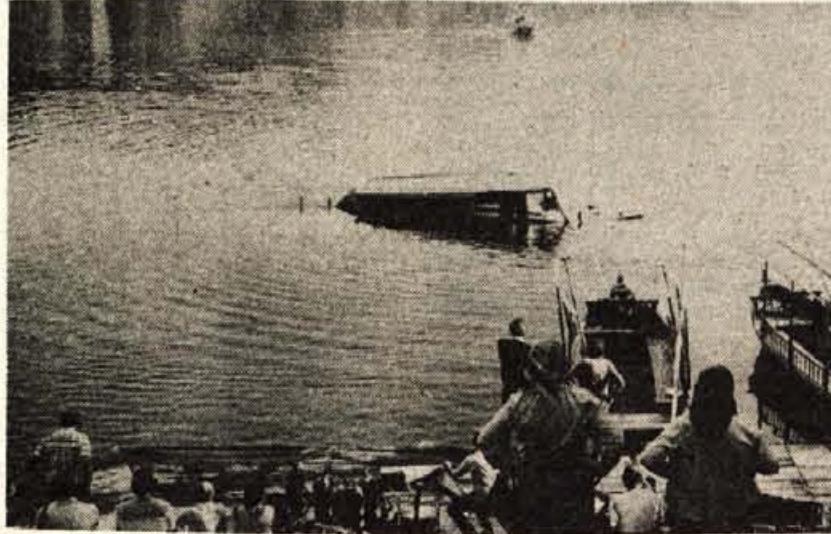
Pokale za zmagovalce in priznanja za uvrščenje od prvega do desetega mesta bodo pododeli na seji svet za ljudsko obrambo kranjske občine v oktobra letos. Zmagovalni ekipi bodo izročili prehodni pokal, najboljšemu tekmovalcu in tekmovalki po pokal v trajno last.

Organizatorji že sedaj razmišljajo o prihodnjih tekmovanjih, za katere bodo skusali, predvsem s širšim seznamanjem občanov, med pripravami po raznih organizacijah, zagotoviti se bolj možno udeležbo. Zaradi večje privlačnosti in potrebe obenem predvidevajo tudi strelnjanje s sodobnejšim oružjem.

S. Saje

NESREČNA ZAVIST OB NEKI NESREČI

Najbolj dobrodošla je slaba vest, a to še zdaleč ne velja le za novinarsko srečo — Kaj se zgodi, če se potopi čoln

Potapljači so začeli vleči čoln v Zako... Foto: D. Sedej

Sreči in usodi bodi zahvaljeno — vsi so bili rešeni.

DOBRI POTAPLJAČI

Zdaj se je začela njegova kalvarija: poklicati vse na pomoč in prestrašene potnike čimprej spraviti na varno. Ker ob tej nočni uri ni mogel najti v grajskem kopališču nikogar, ki bi lahko odklenil čolnarno, da bi vzel čoln, se je spet sam pognal v vodo ter splaval pod čolnarno. Iz zaklenjene blejske čolnarne je v teh okoliščinah »ukradel« za potnike — rešilni čoln.

Rešilni avtomobil je bil na obali, potnico, ki se ga je trdno oklenila za roko, je sam spravil v avtomobil. Prvo pomoč pa sta nudila tudi ameriška zdravnika v skupini.

Blejski potapljači so se spet izkazali in pokazali, kako nepogresljivi so za Bled in jezero. Naslednji dan popoldne so izvlekli čoln, še prej pa iz njegovega trupa znosili na obalo za okoli 800 kilogramov akumulatorjev.

Nadaljnji preiskavi je seveda prepuščeno uradno poročilo o nesreči, vzrokih, krividi. Nobena uradna resnica še ni, če pravimo, da je bil vzrok nepremišljeno skakanje potnikov na privezan hidrobus ob bregu. Preiskava strokovnjaka bo dokončno pojasnila nesrečni primer, ki pa se je na srečo zgodil ob bregu in ne na sredini jezera. Tam bi se težko kdo rešil. Lahko rečemo samo to: čolni se ne prevračajo kar tako. Še posebno ne veliki hidrobusi, ki imajo povrh vsega obe strani zaščiteni s steklom.

Marjan Pibernik je v tem primeru storil prav vse, kar je bilo možno.

Povedali smo že, čemu vam to priporočujemo. Vendar ne verjamemo, da bo kaj prido pomagalo. Gotovo še vedno ne stopicijo po tej ljudi. Gorenjski nemalo takih, ki ne uživajo dovolj, ker se čoln ni potoplil z vsem živim vred v najbolj tematske globine Blejskega jezera... D. Sedej

Pomembna pridobitev za preskrbo

Minuli teden je bila končana v Živilih v Naklem gradnja skladišč in industrijskega tira

NAKLO — Pred slabim letom so v delovni organizaciji Živila v Naklem zgradili okrog 3000 kvadratnih metrov pokritih skladiščnih prostorov za tako imenovano uravnavanje blagovnih rezerv. Izgradnja teh prostorov je pomenila še prvo fazo. Minuli teden pa je bila končana tudi druga faza: zgrajenih je bilo dodatnih 3000 kvadratnih metrov zaprtih skladiščnih površin in še 2500 kvadratnih metrov pokritega prostora.

Sedanja izgradnja skladišč za blagovne rezerve pomeni za delovno organizacijo Živila kot gospodarsko veliko pridobitev. Problem skladiščenja in s tem v zvezi izboljšanjem pogojev za delo je rešen za precej časa. S sedanjimi skladišči bo temeljna organizacija združenega dela Veleprodaja v Živilih lažje in boljše zagotovljala normalno poslovanje in boljšo preskrbo ostalim temeljnim organizacijam združenega dela in seveda potrošnikom. Hkrati si boste lahko zagotovljala potrebne rezerve, da ne bo prišlo do pomanjkanja različnega blaga pri morebitnih povečanih napadih.

Tuja turistka, Američanka, je bila med okoli šestnajstimi potniki v čolnu premalo hitra in spretna, padla v vodo. Hitro so jo potegnili ven, jih nudili zdravniško pomoč in jo odpeljali v jeseniško bolnico, od koder je šla na zdravljenje na Golnik.

O nesreči je zjutraj vedel le malo-

kdo na Bledu, porocalo je še opol-

dansko dnevno časopisje. Pa vendar

so nas že zjutraj poklicali, naj nekdo

pohiti na Bled, če da lastnik v vozni-

ku želi dati časopisu uradno izjavo.

Cudno. Več kot čudno! Po zdravi

pameti bi sklepal, da ima prizadeti

lastnik zdaj več kot dovolj drugih

skrb, da bi se ubadal še z novinarji

in tvegal izjavo, ki bo potem kaj več

podana in razumljiva?

Natanko tako.

Lastnik — njegove hude zaskrbi-

ljenosti zaradi zdravstvenega sta-

nja Američanke, njegovih nenehnih

klicev v bolnico vam ne mislim opisovati, ker to lahko razume vsak čutec clovec, hudobnik, hinavščim in zlobnim pa takrat nimam kaj pisati — je zanikal, da bi nas on klical.

Najbolje bi se bilo obrniti in oditi.

A če je tako, naj bo — in tvegal je

predpovedanje.

Na otoku se je zvečer mudilo več

skupin tujih gostov, Američani so

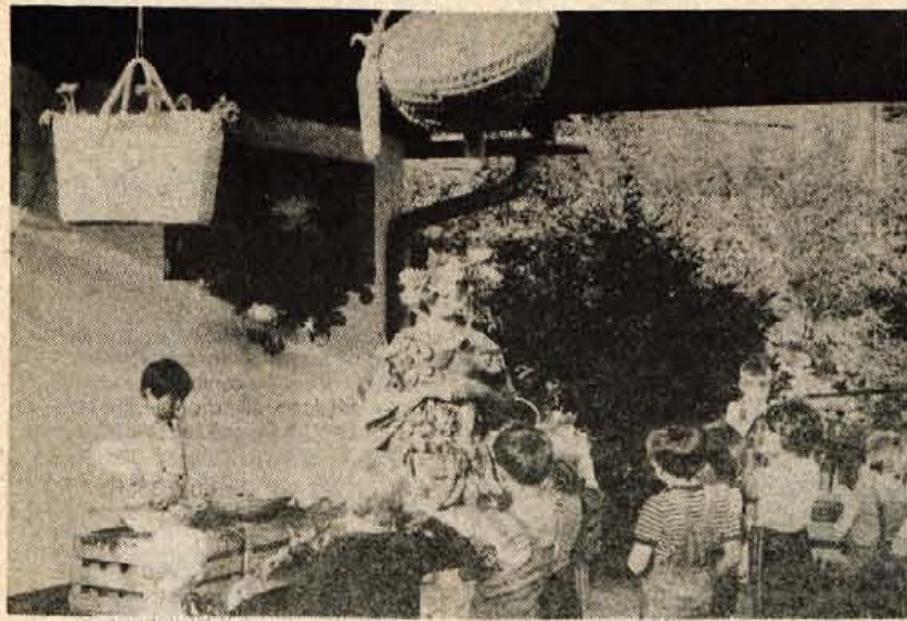
bili blejski prehodni gostje. Vsi so

bili starejši in ko je na breg odpeljal

Od minulega tedna naprej bodo Živila dobršen del blaga dobivala po železnicah.

A. Žalar

„Jesen“ med belskimi Črički.

Jesen se predstavlja

Zgornja Bela — »Ali me poznate?« je vzgojiteljica v belskem vrtcu Čriček Vesna Mugerli-Lotrič, odeta v oblačilo iz drevesnega listja, pozdravila v petek, na prvi jesenski dan 26 svojih učenčkov. »Jesen je to, jesen,« so drug za drugim odgovarjali otroci (in le Matevž se je spozabil, da je to v resnicu njihova »tršica«). Spremljali so jo otroci, prebolečeni v gozdne živalli — zajček, veverica, tudi medved je bil med njimi. Ustavili so se na tržnici, kjer so za stojnicami stali otroci, prodajali jesenske sadeže — jabolka, hruške, grozdje in opozarjali kupce, starše in otroke, da je treba sadje pred jedjo skrbno umiti. Jesen se je pomudila tudi na polju in travniku, pa v domačem vrtu, kjer so otroci hiteli z jesenskimi opravili. Največ gneče je bilo ob ognjišču. Seveda, tam se je pekla koruza in krompir ... Vse je bilo v jesenskem vzdihu. Po stenah vrta se je vila vinska trta, po preklah fižol, v peskovniku je rasla solata, krompir, paradižnik, na gugalnicu so bile obesene vile, cepci, grablje in motika, preluknjana reta in ostalo (staro) kmečko orodje. Iz listja so sramežljiji

vo kukale gobe. Dišalo je tudi iz kuhične, kjer je gospodinja Tončka pekla jabolka.

Prireditev z naslovom »Jesen se predstavlja« je bila zanimiva in poučna. Prav bi bilo, da bi jo videli tudi predšolski otroci iz mesta, ki nimajo toliko stikov z naravo, s kmečkim delom in življenjem.

Jesen so predstavili belski otroci s pomočjo vzgojiteljice, kuharice in staršev, ki tudi sicer radi prispevajo Čričku na pomoč. Lani so zbrali kar velik del ozimnice in tudi letos obljubljajo, da bo tako. Uredili so okolico vrta pa otroško igrišče — peskovnik, gugalnice ...

C. Zaplotnik

LIP, LESNA INDUSTRIJA BLED
n. sol. o. BLED

Delavski svet DO na podlagi 85. člena samoupravnega sporazuma o združitvi TO v DO ter 70. člena statuta DO LIP Bled ponovno razpisuje prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJE NABAVNEGA SEKTORJA

Pogoji za opravljanje navedenih del in nalog so:

- visoka šolska izobrazba komercialne, ekonomske ali druge ustrezne smeri, s triletno ustrezno prakso ali višja šolska izobrazba s petletno ustrezno prakso,
- aktivno znanje enega tujega jezika (nemščina, italijanščina, angleščina),
- izpit za zunanjetrgovinsko poslovanje.

Delavec bo imenovan za dobo štirih let. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo najkasneje do 7. 10. 1983 na naslov: LIP, lesna industrija Bled, Splošni sektor, Ljubljanska 32, 64260 Bled.

O izbiro bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po sprejetem sklepu na delavskem svetu.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
GORENJSKE KRANJ
JLA 2

oglaša na osnovi sklepov Komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge

TOZD KOOPERACIJA RADOVLJICA

— VODENJE RAČUNOVODSTVA TOZD

Posebni pogoji: — ekonomist, 3 leta delovnih izkušenj, na računovodske deli

TOZD TOVARNA OLJA OLJARICA — BRITOF

— PREVOZ KOMBIJA IN OSBNEGA AVTOMOBILA

Posebni pogoji: — voznik motornih vozil, ozniški izpit C kategorije,

— 6 mesecev delovnih izkušenj

TOZD MESOIZDELKI — ŠKOFJA LOKA

— KUHANJE IN RAZDELJEVANJE TOPLIH OBROKOV

Posebni pogoji: — KV kuhar, tečaj higienškega minimuma,

— 6 mesecev delovnih izkušenj

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Splošno kadrovski sektor KŽK Gorenjske, Kranj, JLA 2, v 8 dneh po objavi.

DOM UČENCEV
IVO LOLA RIBAR
Kranj, Kidričeva 53

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

2 KUHINJSKIH POMOČNIC za nedoločen čas.

Pogoji:

- PK ali NK delavka,
- poskusno delo 1 mesec.

Rok prijave je 8 dni po objavi razpisa.

Vse informacije o delu dobe kandidati v domu.

TERMOPOL
SOVODENJ

Predelava plastičnih mas razpisuje za šolsko leto 1983/84 štipendije za naslednje usmeritve:

1. ORODJARJA — 1
2. EKONOMSKEGA TEHNIKA — 1
3. ELEKTROTEHNIKA — ELEKTRONIKA — 1

Interesenti naj pošljajo prijave na obrazec DZS 8.40, priložijo naj tudi potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o šolanju, in zadnje šolsko spričevalo.

Prijave zbira kadrovska služba DO Termopol Sovodenj in sicer 8 dni po objavi razpisa.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE JLA 2, Kranj

Delavski svet Delovne skupnosti v skladu z 41. členom, 7. odst. in 49. členom Statuta DSSS, razpisuje

javno dražbo za prodajo osnovnih sredstev

2 kom diskov Memorex

20 milijonski BYTES, izklicna cena 1 kom je 15.000 dinarjev.

Javna dražba bo v petek, 30. 9. 83 ob 7. uri v prostorih računskega centra DSSS, Begunjska cesta št. 5, Kranj.

Točnejše informacije dobite na telefon: 24-461.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST ŠKOFJA LOKA

RAZPIS INOVATOR ŠKOFJA LOKA 1983

Nagrado akcijo INOVATOR ŠKOFJE LOKE izvajamo letos že petič v naši občini. Namen akcije je vzpostavljanje ustvarjalnosti delavcev ter organiziranosti inovacijske dejavnosti v organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in v drobnem gospodarstvu. Z organizirano inovacijsko dejavnostjo kot sestavino združenega dela bomo poleg ekonomskega učinka zmanjševali razliko med umskim in fizičnim delom, nagradili delavca po delu in smotrno uporabljali sredstva za delo.

Nagrade in priznanja prejmejo trije najuspešnejši inovatorji, plakete pa prejmejo delovne organizacije, ki imajo dobro organizirano inovacijsko dejavnost.

Nagrado akcijo vodijo Občinska konferenca SZDL, Občinski sindikalni svet in Občinska raziskovalna skupnost Škofja Loka

Objava razpisa:

1. Za nagrado INOVATOR ŠKOFJA LOKA in plaketo Najsuspenjejsa DO se lahko prijavijo vsi delavci in DO v občini Škofja Loka, ki so v letu 1982 uresničili dosežke na področju inovacijske dejavnosti.
2. Nagrade in plakete bodo podeljene ob praznovanju občinskega praznika.
3. Kandidate za nagrado »Inovator« lahko predlagajo:
 - komisija za inovacije ali drugi odbori za inventivno dejavnost pri TOZD oz. DO,
 - delavski svet TOZD ali DO,
 - družbenopolitične organizacije,
 - društva DIATI, LT, DIT, strokovna društva,
 - posamezniki.
4. Delovno organizacijo, ki ima organizirano inovacijsko dejavnost predlagajo:

ABC POMURKA

Trgovska delovna organizacija GOLICA o. o.
Jesenice — Titova 22

Delavski svet DO v skladu s 137. členom SaS o združitvi v DO GOLICA

razpisuje prosta dela in naloge individualnega poslovodja organa

DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih z zakonom izpolnjevati še naslednje zahteve:

- da ima visoko ali višješolsko izobrazbo ekonomske ali kmetijske smeri,
- da ima najmanj pet let delovnih izkušenj
- da s svojim delom izpričuje svojo opredeljenost za socialno-benoekonomske odnosove,
- da je ugleden in uspešen delavec in občan v svojem delu in življenjskem okolju, kjer uživa ugled in zaupanje ter oporno izpoljuje sprejete delovne in družbene naloge.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta.

Ponudbo z dokazil o izpolnjevanju pogojev ter življenjepisom kandidati pošljejo v 20 dneh po razpisu na naslov: ABC POMURKA — Trgovska delovna organizacija GOLICA — Kadrovska služba, Jesenice, Titova 22 v zaprti ovojnici z oznako »za razpis«.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljenem postopku imenovanja.

Razpisna komisija Delavškega sveta delovne organizacije »TIKO« — Tržič
Tržiško podjetje industrijsko kovinske opreme, Koroška c. 17, Tržič

razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

(mandatna doba je 4 leta)

Kandidati morajo poleg splošnih zakonskih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko strokovno izobrazbo strojne ali ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj na opravljanju del in nalog s posebnimi pooblastili, ali
- da imajo višjo strokovno izobrazbo strojne ali ekonomske smeri in 10 let delovnih izkušenj na opravljanju del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- da imajo ustrezne organizacijske in vodstvene sposobnosti, so jih izkazali pri dosedanjem delu,
- da imajo ustrezne moralno politične kvalitete, ki se ocenjujejo po določilih družbenega dogovora o kadrovski politiki občine Tržič

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: »TIKO« — Tržič, Koroška c. 17 — za razpisno komisijo.

O izidu izbire bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu.

Do prve eksplozije

Na Gorenjskem imajo hude težave z inšpektorji parnih kotlov in tlačnih posod.

Republiški inšpektorji ne prihajajo več, zavracajo vloge in jih pošiljajo gorenjskim inšpeksijskim službam. Po novem zakonu o energetskem gospodarstvu namreč spadajo parni kotli in tlačne posode do 10 megavatov moči v občinsko oziroma regijsko pristojnost. Gorenjski inšpektorji pa v tem pogledu še niso usposobljeni.

V tovarne tako ne prihaja nihče.

Slišali smo, da bodo v kranjski Savi na lastno odgovornost počnali parni kotel. Močno in strokovno podkovano energetsko službo imajo, da to lahko brez nevarnosti storite.

Toda kaj, če bodo podobne ravale druge tovarne, ki takšnih služb nimajo. Parni kotli in tlačni posodi je v naših tovarnah veliko.

Doklej bo temu tako? Ali bomo morali dočakati prvo eksplozijo, nakar bodo seveda stvari bipoma jasne.

M. V.

Zastojev v prometu ni bilo

Včerajšnje jutro je z novim delovnim časom »prevozniško« povsem običaano — Nekateri problemi prevozov, ki jih bodo rešili

Kranj — Včerajšnje jutro, ko smo prvič začeli delati po zimskem delovnem času in ko so za nameček se nekatere delovne organizacije prešle na »star« začetek ob 6. uri zjutraj, je bilo po dosedanjih izkušnjah pričakovati dokaj zmede na avtobusnih postajah. A ničesar hujšega se ni zgodilo, kajti očitno so se delovne organizacije, ki so ta dan prešle tudi na 6. uro zjutraj, dobro pripravile organizacijo prevozov — kolikor se je seveda pač dalo, običajne, včasih nezgodne gneče na avtobusih ob južnih konicah pa smo itak že navejeni.

V kranjskem Alpetouru pravijo, da ni bilo zjutraj nobenih neobičajnih zastojev, saj so s 27. julijem letos poskrbeli za organizacijo prevozov po gorenjskih progah. 1. septembra pa v Škofiji Loki. Ce pa se bodo pojavili problemi, jih bodo seveda sproti poskušali reševti.

Jesenški Integral, ki skrbi predvsem za prevoze delavcev železarne in drugih delovnih organizacij, je moral poskrbeti za nekaj reorganizacije potniškega prometa, saj je jesenška železarna s 6.000 zaposlenimi prešla prav s tem dnem na 6. uro zjutraj. Morali so poskrbeti za nekaj dodatnih avtobusov, predvsem iz Bohinja in iz Zasipa, odkoder vozita dva avtobusa ter seveda sproti poskušali reševti.

Na Gorenjskem torej neobičajnih problemov s prevozi ni bilo, ker so se delovne organizacije in prevozniki dogovorili, morebitne probleme pa obljubljajo rešiti v kar najkrajšem času. Običajni prevozniški problemi ob konicah pa v avtobusnem prometu na žalost prej ali slej ostajajo: v nekaterih avtobusih in na nekaterih linijah spet nezgodna gneča...

Posvetovalnica za mlade

Od 5. oktobra bo vsako sredo popoldne v Zdravstvenem domu Kranj odprta posvetovalnica za mlade, kjer bo v sproščenem razgovoru s skupino ali tudi posamezno, ginekolog svetoval in pomagal mladim v njihovem neznanju in stiskah

KRANJ — Z majhno zamudo bo 5. oktobra letos v zdravstvenem domu Kranj odprta zdravstvena posvetovalnica za mlade. Zanje so se v Kranju odločili letos spomladni, ko so sredstva za njeno delovanje zagotovile zdravstvena, skrbstvena in izobraževalna skupnost. Posvetovalnica bo imela prav to trojno vlogo, da namreč mlade izobražuje, pripravlja na bodoče življenje v dvoje in na ustavljajanje družine, obenem pa bo ob pomoči ginekologa, nalogu bo prevzel dr. Pajnter, svetovala mladim tudi v zdravstvenih vprašanjih.

Vprašanja, ki začno mlade vznemirjati nekako od petnajstega leta dalje, namreč še vedno ostajajo v šoli in tudi pri starejših nekakšna prepovedana tenja, posledice neznanja pa se pogosto kažejo v osebnih stiskah ali zdravstvenem stanju, neredko spremila človeka vse življenje. Takšnih posvetovalnic pri nas še ni veliko, dobre izkušnje imajo v Ljubljani, zato je razumljivo, da utegne kranjska naleteti na začetne težave, zavračanje, neupravičeno sramežljivost. Vendar pa na Centru za socialno delo v Kranju, ki je bil pobudnik ustanovitve, zagotavljajo, da so v treh letih, kolikor poteka predzakonsko svetovanje, naleteli na toliko nepoučenosti, želje po seznanjanju z življenjem v dvoje, od spolnosti do vsega drugega razumevanja med partnerjem, da bi takšni pogovori z mladimi morali steći.

Posvetovalnica, ki bo odprta vsako sredo od 15. do 20. ure v prostorijah patronačnega centra v Zdravstvenem domu Kranj, bo imela več nalag. Mladi bodo lahko v skupini poslušali predavanja oziroma pogovarjali se bodo lahko o vsebinah medsebojnih odnosov, o zavestnem in odgovornem starševstvu, o načrtovanju družine in zaščiti pred novečnostjo. Dobrodošli bodo vsi starejši od 15. leta dalje, tja do 19., ko zaključujejo srednje šolanje, namenjeni pa so tako dijakom kot mladim delavcem. Razen skupinskih razgovorov bo ginekolog na voljo tudi za pogovor na štiri oči ali za pogovor s fantom in dekletom skupaj. Znanje, ki naj bi ga mladi imeli ob vstopu v življenje, naj bi jih obnovljalo pred prezgodnjim spolnim življenjem in njegovimi posledicami, seveda pa posvetovalnica ne bo imela namena z žuganjem preprečevati zgodnjega spolnega življenja, za katerega se mladi odločajo. Sproščen pogovor, nasvet strokovnjaka naj bi pri mladi generaciji razpršil negotovost in odstranil nekatere težave, pripravil mlade na odgovorno življenje v dvoje in na zdravo spolnost. Le-tega pa z molčanjem v šoli in domu ni mogoče doseči. Posvetovalnica tako v mnogocenem posveti v tabuje, ki se jih odrasli v pogovorih z mladimi ogibajo predvsem zaradi neznanja. Izkušnje, ki jih bo posvetovalnica dobila pri svojem delu z mladimi, pa bodo čez čas dobrodoše za ustanovitev zakonske posvetovalnice.

L. M.

Povprečna letošnja kmetijska letina

Zagodla jo je poletna pripeka

Toča in nalivi so letos prizanesli gorenjskim kmetom, ne pa tudi pripeka, ki je posušila kar precejšen del pridelka na peščenih tleh in na prisojnih območjih. Ob tem, da je občasno manjkalo tudi gnojil, krmil in zaščitnih sredstev ali je bila le skromna izbira, kmetje niso najbolj zadovoljni z letošnjo letino. Uvrščajo jo med povprečne, bile so že boljše in tudi slabše.

Gorič — Franc in Lojze Urbanc, sedanji in bodoči gospodar na Prekovi kmetiji v Goričah, se pridružujeta takšni oceni. »Prvi košnji sta bili obilni in če ne bi bilo suše, bi krme zadostovalo tudi za 50 glav živine,« pravita. »Tako pa — pripeka je zavila rast in povzročila veliko škodo predvsem na više ležečih, prisojnih travnikih v Svarjah. Krme bo za petino manj, kot bi jo bilo v normalnih vremenskih razmerah. To se bo poznalo v hlevu. Zaradi suše smo že med poletjem pokrimali 20 prikolic zimske zaloge sene in prodali šest bikcev, težkih od 200 do 230 kilogramov. Spriznali se bomo morali, da bo letos v hlevu namesto 40 goved le 30 živali. Posledice bomo delno ublažili, če nas bo uslušalo vreme in omogočilo pašo do pozne jeseni. Sicer pa so letos krave dobro molzle in

Lojze Urbanc, bodoči gospodar na Prekovi kmetiji v Goričah.

tudi v hlevu ni bilo omembe vrednih bolezni in nesreč. Dnevno smo odajali po 200 litrov mleka.«

Prekovi so letos prvič gnali deset telci na planino Okrogelco nad Zalogom. Domači fantje Zdravko, Franci in Lojze so več tednov sekali in požgali grmovje, iskali studenec, delali zajetje ter urejali štiri hektare velik pašnik. Z denarjem jim je pomagala kranjska kmetijska zemljiška skupnost. Suša tudi tu ni prizanesla. Studenca ni posušila, le trave je zmankalo in Prekovi so morali sredi polej tja odgnati živilo v Goriče.

Urbančeva kmetija je velika in povsem usmerjena v govedorejo, v prirejajo mleka in mesa. Že pred leti so vsa polja zasejali s travo. Od njiv je ostal le zelnik, na katerem pa niti za krompir ni dovolj prostora. Tri traktorje imajo v vsu potreben mehaničizacijo za spravilo sene, dva betonska silosa. V teh dneh pričakujejo še tretjega, plastičnega s prostornino 100 kubičnih metrov. Še letos ga bodo napolnili z zadnjim odkosom. Prekovi so pred leti že sadili silažno koruzo, vendar so jo opustili. Prihodnje leto bodo ponovno poskusili. Skupaj s še dvema kmetoma bodo kupili kombajn. Raje bi tujega, uvoženega, ker bolje reže kot domać.

»Kaj načrtujemo na kmetiji v prihodnjih letih in desetletjih? Stari hlev bomo preuredili v garaže za kmetijske stroje. Postavili bomo sušilico na sončno energijo, zamenili nekatere že izrabljene stroje, uredili še hektar pašnika v bližini Svarj, posodobili hlev in ga prilagodili za prosto rejo... Zmogli bomo to, če bodo kmetijske letine tudi v prihodnosti vsaj takšne kot letos in odnos do kmetijstva enak sedanjemu,« pravijo Prekovi.

C. Zaplotnik

Sedaj je čas da poravnate naročnino pri vašem pismosnosti

GLASOVA ANKETA

Filmi za večjo nazornost obrambne vzgoje

Poljče — Republiški center za obrambno usposabljanje pri sektariatu za ljudsko obrambo SRS je priredil minuli četrtek in petek v Poljčah pri Begunjah ob pomoči vojno-filmske ustanove Zastava film iz Beograda pri pregled filmov z obrambno in samozaščitno vsebino. Prireditve, na kateri so si ogledali 22 filmov z različno tematiko, se je udeležilo prek sto strokovnih delavcev, po večini iz upravnih organov za ljudsko obrambo, štabov teritorialne obrambe, Zvezre rezervnih vojaških starešin in šolskih ustanov.

Pregled filmov je bil namenjen zlasti seznanjanju z novostmi tistih, ki uporabljajo ta učna sredstva pri usposabljanju delovnih ljudi in občanov za obrambno zaščitne naloge. Zato smo predstavnike organizatorja in uporabnikov povprašali, v kolikšni meri je bil zastavljen cilj dosežen.

Janko Stušek, načelnik RCOS
Poljče: »Vsako drugo leto nas zvezni sekretariat za ljudsko obrambo vabi poleg republiških in pokrajinskih organov za ta vprašanja na pregled izbora izdelkov Zastava filma. Na teh prireditvah smo doslej nenehno ugotavljali, da je premalo filmov za usposabljanje nosilcev SLO in družbene samozaščitne izven armade, pa da je filmski fond nasplošno premašio znan. Zatorej smo se odločili za organizacijo tovrstnega pregleda filmov za uporabnike v naši republiki.«

Sedanji pregled je bil koristen z več vidikov. Opozoril je potrebo po pospešeni proizvodnji avdiovizuelnih pripomočkov za obrambno zaščitno usposabljanje; prav tako je osvetlil neurejena vprašanja stalnega aktualiziranja vsebinskih filmov, organizacije filmotek in odgovornosti za oskrbljenost trga s pripomočki. Na osnovi sprejetih ugotovitev v stališču bo moč razrešiti dolgoletne probleme in uvesti nove oblike nazornega usposabljanja prebivalstva — zlasti prek TV-ekranov — v šolah, gospodinjstvih in strokovnih organizacijah, na primer, civilnih zaščitci.«

Peter Meglič, referent za CZ v tržiškem oddelku ljudske obrambe: »Prireditve pomeni korak naprej pri izobraževanju kadrov za obrambe in samozaščitne naloge. Dobri rezultati pri pouku z

Janez Koselj, iz občinskega štaba TO Radovljica: »Pri posrednikratu nismo vseh potrebnih pomagali, ki pa jih je prikazati s sliko. S filmi in drugimi zanimativimi znatno dvigamo kvaliteto pouka in skrajšamo čas za usposabljanje. Nas oskrbuje s pripomočki pokrajinski štab, ki je med njimi premalo takih, ki obravnavali tudi novejša civilna sredstva.«

Na pregled filmov je bilo ugotoviti, da je večji del delavcev narejen za potrebe armade. Bo nujna prilagoditev vsebinskih filmov nosilcem SLO in drugih samozaschitnih organizacij, da bi bilo mogoče kar najbolj koristno uporabljati v širokem krogu. Meni je kot udeležencu koristno seznanitev z novostmi. Priredevali pa tudi pogovor, v katerem nosilci enakih zadolžitev nujemo delovne izkušnje. Besedilo in slike Stojan Saje

Kmetijski nasvet

Pred jesensko setvio

Na Gorenjskem bomo v prihodnjem kmetijskem letu organizirano pridevali pšenico na 703 hektarji — Kmetijsko-živilski kombinat Gorenjske bo posejal 228 hektarov in kmetje 475. Obveznosti gorenjskega kmetijstva bodo za sedmino večje kot letos in uresničili jih bomo le, če bomo izboljšali pridelovanje — pripravo zemlje, setev in skrb za pšenični posevek.

Pšenico sejemo v humusna in shranilnimi snovmi dovolj bogata tla. Njivo preorjemo od 18 do 20 centimetrov globoko v času, ko je zemljišče dovolj suho in omogoča zaoravnanje rastlinskih ostankov, dopolnilno obdelavo in setev. Grobe brazde zravnamo v ravno površino in grude zdrobimo v mrvice, posejeno seme na enakomerno zagrnemo s plastjo zemlje. S tem ustvarimo ugodne možnosti za vzpon vode do setvene ravni in za kalitev semena. Nerazdrobljene, trde kepe potlačimo v grudicasto plast, kjer preko zime razpadajo.

Pri kolobarjenju moramo upoštevati, da pšenica najbolje uspeva na njivah, kjer je pred tem rasla okopavina. To je lahko krompirische, če le ni preveč zapleveljeno. Pšenice ne

smemo sejati na njive, kjer je pred tem rasla ena od žitaric. Pri kolobarjenju na gorenjskih poljih pšenica pogosto nasledi koruzo. To ni najbolje. Če pa se že odločimo za tak korak, moramo posejati zgodnejše sorte koruze, da ne zamudimo roka za setev pšenice.

Pri izbiri sorte moramo upoštevati rodovitnost semena, kakovost pridelka, višino posevka, trajanje rasti in odpornost proti boleznim in mrazu. Gnojenje pred setvioj prilagodimo temu, kako bogata so tla s hranili, s fosforjem in kalijem. Če je teh snovi premalo, se pred sejanjem dodamo celotno količino kalija (120 do 180 kg/ha) in fosforja (80 do 120 kg/ha). Sicer gnojimo s potrebnim odmerkom (80 do 120 kg kalija in 60 do 80 kg fosforja) jeseni ali ob koncu zime.

Zivinorejsko-veterinarski zavod Gorenjske